

TARTU ÜLIKOOL

Pärnu kolledž

Ettevõtlusosakond

Kadri Tamm

**VABATAHTLIKE MOTIVATSIOON TALLINN
INTERNATIONAL HORSE SHOW NÄITEL VÕRRELDES
EESTI MEISTRIVÕISTLUSTEGA**

Lõputöö

Juhendaja: Liina Puusepp

Pärnu 2017

Soovitan suunata kaitsmisele .....

(juhendaja allkiri)

Kaitsmisele lubatud "....." ..... a.

TÜ Pärnu kolledži ..... osakonna juhataja

.....

(osakonna juhataja nimi ja allkiri)

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

.....

(töö autori allkiri)

SISUKORD

Sissejuhatus	4
1. Vabatahtlike motivatsioon ja rahulolu spordivaldkonnas	6
1.1. Vabatahtliku töö olemus ja tähtsus	6
1.2. Vabatahtliku motivatsiooniteooriad ja mudelid	10
1.3. Vabatahtlikud spordis	16
2. Vabatahtlike motivatsiooni uuring Tallinn International Horse Show ja Eesti Meistrivõistluste näitel.....	20
2.1. Tallinn International Horse Show ja Eesti Meistrivõistluste tutvustus ja probleematika.....	20
2.2. Tallinn International Horse Show motivatsiooni uuringu meetoodika ja tulemused	21
2.3 Tallinn International Horse Show vabatahtlike motivatsiooni uuringu järeldused ja ettepanekud.....	32
Kokkuvõte	36
Viidatud allikad	39
Lisa 1. Tallinn International Horse Show ja Eesti Meistrivõistluste motivatsiooni küsimustik.....	45
Lisa 2. Intervjuu vabatahtlike koordinaatoriga.....	52
Summary	53

SISSEJUHATUS

Eestis on erinevaid MTÜ' sid, mis koondavad kokku vabatahtlike, näitena võib tuua ühe suurima, milleks on MTÜ Vabatahtlike värav, läbi mille saab iga eestlane end soovi korral vabatahtlikuks registreerida. Valdkondi, milles vabatahtlikud saavad kaasa aidata on mitmeid: külaliikumine ja kohaliku elu edendamine, sisejulgeolek ja korrakaitse, keskkonnakaitse ja loodushoid, sotsiaalvaldkond, sport ja kehakultuur, tervishoid, loomakaitse, kultuur, noorsootöö, haridus ja teadus. Lõputöö autor keskendub oma töös spordivaldkonnale.

Tõenäoliselt saavad kõik head võistlused, olgu nad väiksemad või suuremad, teoks just tänu suurepärasele meeskondadele, millest omakorda valdava osa moodustavad vabatahtlikud. Seepärast on iga ratsavõistluse korraldaja rõõmus, kui hulk hakkajaid ja tegusaid hobusehuvilisi neile oma abikäe ulatavad. Vabatahtlike ei kasutata ainult ratsaspordis vaid paljudes erinevates spordi valdkondades. Ilma vabatahtlike abita oleks võistluste korraldamine spordi organisatsioonidele väga kulukas, mis tähendab, et suure tõenäosusega võistlusi ei toimuks.

Lõputöös otsitakse vastust küsimusele, millised tegurid tõstavad Tallinn International Horse Show vabatahtlike motivatsiooni ning miks pole Eesti Meistrivõistlused vabatahtlike seas populaarsed.

Lõputöö eesmärgiks on teha ettepanekuid Eesti Ratsasporidiliidule, edaspidi (ERL), kuidas motiveerida kahel suuremal ratsaspori üritusel vabatahtlike. Lõputöö eesmärgi täitmiseks püstitatakse järgmised uurimisülesanded:

- uurida vabatahtliku töö olemust ja kasulikkust;
- selgitada välja vabatahtlike motivatsiooniteooriad ja mudelid;
- uurida vabatahtlike motivatsiooni eripära spordivaldkonnas;
- tuua välja Tallinn International Horse Show ja Eesti Meistrivõistluste motivatsiooni probleematika;
- viia läbi uuring vabatahtlike seas ning analüüsida saadud uuringutulemusi;
- teha ettepanekuid ERL'i juhtkonnale, vabatahtlike motivatsiooni parandamiseks.

Uurimisülesannete lahendamiseks töötatakse läbi erinevaid teadusartikleid ja raamatuid, et analüüsida vabatahtlike töö tausta. Empiirilise osa teostamiseks viiakse läbi küsitlus ja intervjuu. Küsitlus viiakse läbi vabatahtlike seas, kes osalesid Tallinn International Horse Showl aastal 2016. Intervjuu viiakse läbi vabatahtlike koordinaatoriga Katre-Liis Treufeldt'iga, kes on vabatahtlikega Tallinn International Horse Showl kõige rohkem seotud.

Lõputöö koosneb kahest peatükist. Töö esimeses osas tuuakse välja peamised vabatahtliku tööd mõjutavad tegurid ning keskendutakse vabatahtlikkusel põhinevatel teoreetilistele uurimustele. Tuuakse välja ka vabatahtlike tähtsus maailmas ning mis juhtuks, kui vabatahtlike poleks. Võrreldakse erinevaid teooriaid ning meetodeid, mis põhinevad varasematel teaduslikel uuringutel. Viimases alapeatükis keskendutakse spetsiifilisemalt vabatahtlike tähtsusele spordis.

Lõputöö teine peatükk on empiiriline, mis analüüsib ja tutvustab töös esile tõstetud kahte ratsaspordi võistlust ning tuuakse välja nendes ilmnunud probleemsed kohad. Empiirilises osas tuuakse välja uurimismeetod, valimi maht ja kriteeriumid ning tulemused. Analüüsitakse küsimustikke ning intervjuu tulemusi. Küsimustike ning intervjuude analüüsi tulemuste põhjal teeb autor omapoolsed ettepanekud ERL'le muudatuste tegemiseks.

1. VABATAHTLIKE MOTIVATSIOON JA RAHULOLU SPORDIVALDKONNAS

1.1. Vabatahtliku töö olemus ja tähtsus

Aastatega on populaarsust kogunud vabatahtlike töö, mis tähendab, et tööd tehakse omast vabast tahtest ning ilma töötasuta. Töö olemused on erinevad ning see sõltub töö mahust ja ürituse korraldamisest. Mitmed üritused kindlasti ei saakski toimuda kui ei oleks olemas vabatahtlike, kes on nõus aitama, näiteks toob autor Tallinn International Horse Show. Kuna ürituse korraldus on kallis ja kõigile maksta ei suudeta, kasutatakse abina vabatahtlike, kes on heast tahtest ja huvist ürituse vastu, nõus aitama.

Igal aastal pühendavad miljonid inimesed oma aega, et teisi aidata. Üks oluline ilming inimeste abivalmiduses on vabatahtlikkus, vabatahtlikena pakutakse abi, olles kaaslased üksikutele inimestele, aidatakse kirjaoskamatuid, nõustatakse ja aidatakse haigeid. Seda tööd tehakse regulaarselt ja vabatahtlikult (Clary, Snyder, Ridge, Copeland, Stukas, Haugen, Miene, 1998 lk 1516-1530). Vabatahtlik teenistus on kindlaksmääratud aja jooksul aset leidev struktureeritud tegevus, mis põhineb kõigi asjaosaliste omavahelisel kokkuleppel ning sätestab asjakohase reeglite ja protseduuride raamistiku, millega teavitatakse kõiki asjaosalisi nende kohustustest ja õigustest (Costanzo, Geudens, Hofmann, Pavlovova, 2002, lk 11). Sama on öelnud ka Freeman (2014, lk 140-166), et vabatahtlikku defineeritakse kui isikut, kes teeb tööd ilma, et ta ootaks selle eest tasu. Teised autorid (Wilson, Janoski, 1995, lk 137) näevad vabatahtlike tööd kui tegevusi millega inimesed tegelevad, tavaliselt, ilma vastutasu ootamata, et rahuldada teiste isikute vajadusi. 2001. aastal teatas ÜRO, et vabatahtlikkus on tegevus, mida ei tehta majandusliku kasu nimel, ning sunniviisiliselt vaid omal vabal tahtel ning eesmärgiga panustada ühiskonda (Oppenheime, 2008, lk 12). Vabatahtliku mõiste on erinevate autorite tõlgenduses sama põhimõttega ning autorid on tõlgendanud vabatahtlikkust sarnaselt. Vabatahtlikkus on vabal tahtel tehtud töö, mille eest ei nõuta rahalist tasu ning ühtib eelnevalt defineeritud teoreetikute mõiste sisuga.

Tegevusi ja üritusi on mitmetes valdkondades, kuhu on kaasatud vabatahtlikke, kuna vabatahtlikud on vägagi mitmekülgsed. Näiteks moodustab vabatahtlik töö enamiku India

mittetulundussektorist, mis on üks suurimaid ja kõige kiiremini kasvavaid sektoreid maailmas. Vabatahtlikul tegevusel väidetakse olevat kaks tüüpi - abistav vabatahtlike tegevus, ehk heategevus ja abistamine, ning osalev vabatahtlike tegevus ehk personaalselt ülesandele või eesmärgile orienteeritud osalemine organisatsioonis (Bathini, Variables, 2014, lk 113). Selleks, et kogu vabatahtlike töö oleks eesmärgipärane ja sellest oleks abi on öelnud Linda Lysakowski (2002, lk 325), et vabatahtlike juhte tuleb hoolega valida, selleks peaks olema inimene, kes oskab ja tahab teisi juhendada, ning suudab korraldada kokkusaamisi ja koosolekuid. Vabatahtlike personaliks sobivad aga inimesed, kes suudavad oma aega hästi planeerida.

Vabatahtlik töö on oluline osa igas tänapäeva ühiskonnas. Läbi vabatahtlike kodanike aidatakse oluliselt kaasa sotsiaalses ja majanduslikus arengus oma kogukonda. Lisaks on nad abiks kodanikuühiskonna suutlikkuses abistada organisatsioone ja samal ajal arendada oma oskusi. Sissemaksud, mis on tehtud vabatahtlike jaoks, on korduvalt tunnustatud erinevate algatuste abil, mille eesmärk on propageerida vabatahtlikku tegevust nii rahvusvaheliselt kui kogu Euroopas. (Miceva, 2008, lk 1) Nemteanu, Tarcza (2016, lk 995-996) on öelnud, et vabatahtlikud on väärtuslik ressurss ka mittetulundusühingute tegevuses ja neil on oluline osa kodanikuühiskonna arengus. Vabatahtlike hoidmine on vajalik tingimusel, et mittetulundusühingud oleks jätkusuutlikud.

Vabatahtlikud panustavad oma tegevusega tihti ühiskonna poolt heakskiidetud majanduslike ning sotsiaalsete eesmärkide täitmisesse. Nendeks eesmärkideks võivad olla sotsiaalne sidusus, sotsiaalne kaasatus, lõimumine jms. Samuti on leitud, et vabatahtlik tegevus võib edendada kohaliku- ja regionaalarengut. (Kaarna, Noor, 2011, lk 27)

Melaine (2008, lk 7-8) toob oma artiklis välja, et üha rohkem on diskuteeritud selle üle, kas tasuta tehtud töö pole sama väärtus, mis tasustatud töö. Selle argumendiks on töö olemuse definitsioon - töö on tegevus, mis kombineerib inimtöö ja toorained loomaks majanduslikke lisandväärtusi. Majandusteadlane nagu Duncan Ironmonger on proovinud vabatahtlikule tööle anda rahalist väärtust, et selle majanduslikku väärtust oleks võimalik arvestada. Vaatamata sellele ei vasta vabatahtlike töö meie kapitalistliku majandus-

süsteemi nõuetele. Nimelt on konkurents ning majanduslik tasu kapitalismi nurgakiviks ning vabatahtlike töös need kaks asja puuduvad.

Peale selle võimaldab vabatahtlik töö riigil vahendeid kokku hoida. Kui arvestada vabatahtlike tehtud töö väärtust ja mahtu, mis tehakse ära rahalist tasu saamata, siis on selgelt näha sellise töö märkimisväärne panus riigi sisemajanduse kogutoodangusse. Näiteks arvestati 1997. aastal Suurbritannias tehtud uuringu põhjal vabatahtlike töö panust 40 miljardi naela väärtuses. (Davis Smith 1998 viidatud Vutt, Gramberg, 2005, lk 108 vahendusel) Euroopas viidi läbi Eurobaromeetri uuring aastal 2006, mis näitab, et 310'st euroopa vabatahtlikust 80% on seisukohal, et vabatahtlik tegevus on oluline osa Euroopa demokraatias. Euroopa riikides on vabatahtlik tegevus majanduslik faktor. Vabatahtlik töö aitab kaasa hinnanguliselt 5% SKP- Euroopa riikide majandusest. (Bocu, 2015, lk 7-8)

Vabatahtlik tegevus suurendab inimese aktiivsust nii sotsiaalsel kui ka poliitilisel tasandil. Samuti on leitud, et aktiivselt tegutsenud vabatahtlikud on innukamad õppima ja haridust omandama, neil on ulatuslik sotsiaalne võrgustik, mis võib aidata tööd leida (Wilson, 2000, lk 215-240). Vabatahtlik töö aitab parandada tööoskust, mis hiljem tagab paremad võimalused tööturul tööd leida. Organisatsioonid ja kohalikud kogukonnad saavad kasu suurenenud sotsiaalsest sidususest, lõimumisest ja solidaarsusest. Samuti võib suureneva kodanikuaktiivsuse, areneda kohalik või organisatsiooniline identiteet ja kultuur. (Kaarna, Noor, 2011, lk 27)

Vabatahtlikud aitavad organisatsioonidel ühelt poolt säästa ressursse, teisalt tõsta teenuste kvaliteeti ning sageli tagada teenuse olemasolu (van Hal, Meijs, Steenbergen, viidatud Vutt, Gramberg 2005, lk 108 vahendusel). Hinsberg, Mahlapuu, Mikko, Ohvril, Urm (2012, lk 6) on välja toonud, et kui vabatahtlikele peaks palka maksma, siis kuluks avalikul ja kolmandal sektoril eelarvelisi vahendeid samade ülesannete täitmiseks 80 miljonit eurot aastas. See on hinnanguliselt umbes 0,5% Eesti sisemajanduse koguproduktist. Majanduslikule kasule lisanduvad raskemini mõõdetavad väärtused nagu vabatahtliku täiendav konkurentsivõime tööturul, samuti ühiskonna sotsiaalne kaasatus ja koostöösuhted.

Vabatahtlikul tegevusel on oluline roll iga demokraatliku ühiskonna arengus: vabatahtlik tegevus soodustab kodanikuaktiivust, vabatahtlikud tõstavad kodanikuühenduste suutlikkust ja teenuste kvaliteeti, vabatahtlikul töö on märkimisväärne sotsiaalmajanduslik panus ja väärtus. Seda rolli ühiskonnas on hakatud üha rohkem tähtsustama üle kogu maailma. Vabatahtliku tegevuse korraldamine eeldab sellegipoolest vahendeid, poliitikat ning strateegiaid. Vabatahtliku tegevuse toetamisel ja korraldamisel on üksteist täiendavad rollid ja võimalused nii avalikul, kolmandal kui ka ärisektoril. Vabatahtlik töö on ka praktiline tegevus, mis arendab enesekehtestamis- ja suhtlemisoskusi, vastutustunnet ning oskust töötada meeskonnas. See on ühiste tegevuste loomise kaudu ka oluline vahend, mis aitab ületada rahvusgruppide vahelisi barjääre ning luua avatumat ja sallivamat ühiskonda, edendades ka ühiste väärtuste loomist. (Valdlo, Golikov, 2012, lk 5)

Vabatahtlik töö moodustab märkimisväärselt suurema osa rahvaste tööjõust, kui seda tavaliselt arvatakse. Projekt "Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project" viidi läbi 37-mes riigis üle maailma ning kogutud andmete põhjal avaldati järgmised muljetavaldavad faktid (International Labour Office, 2012, lk 9):

- projektis osalenud 37. riigi seas võttis vabatahtlikus töös osa ligikaudu 140 miljonit inimest, mis moodustab umbes 12% täiskasvanute populatsioonist nendes riikides. Kui taoline hulk inimesi moodustaks rahvaarvult riigi, siis oleks see kaheksas suurim maailmas, jäädes vaid napilt alla Venemaale ning olles suurem kui Jaapan;
- antud vabatahtlike hulk on võrdväärne 20.8 miljoni töölisega, kes töötavad täis tööajaga. Selline töötajate hulk jääb napilt alla transpordi- ja ehitussektoris hõivatud inimeste arvule antud 37 riigis.

Vabatahtlik töö on levinud ja kasvab ka Ameerika Ühendriikides. Algselt esimesel ametiajal olnud president Barack Obama algatatud „United We Serve“ kampaania eesmärk on julgustada ameeriklasi osalema vabatahtlikuna oma kogukonnas. Kõige värskemast uuringust on hinnanguliselt 62,8 miljonit ameeriklastest, ehk 26,3% elanikkonnast, kinkinud oma aega või oskusi heategevuslikku või vabatahtlikku organisatsiooni 2010. aastal. (Rodell, 2013, lk 1274) Manetti, Bellucci, Como, Bangoli,

(2014, lk 2104-2129) on öelnud, et vabatahtlik töö on keeruline nähtus, mis tekitab probleeme ennekõike finants- ja mitterahalise mõõtmise määratlemises.

Vabatahtlik töö on keeruline nähtus, seda on keeruline määratleda ning rahalises ja mitterahalises mõttes raske mõõta (Cnaan, Handy, Wadsworth, 1996, lk 364–383). Vabatahtlikud moodustavad suure osa tööjõust enamustes vabatahtlikes ühendustes. Vabatahtlike tegevus on muutunud ühiskonnale ja organisatsioonidele üha olulisemaks (Kreutzer, Jager, 2011, lk 634-661). Isiklikest, kultuurilistest, religioossetest või muudest kohustustest motivatsiooniliselt ajendatuna harrastavad vabatahtlikud tööd, kus nad ei saa mingit rahalist kompensatsiooni. Peale lõpptarbija saab sellest tegevusest kaudset kasu ka vabatahtlikud ning ühiskond tervikuna. Organisatsioonilistes tegevustes vabatahtlike töö panuse mõõtmine ja selle olemuse mõistmine on vajalik, kuna see annab võimaluse vabatahtlike jõupingutusi suurendada, seega organisatsiooni majanduslikult ja sotsiaalselt positiivselt mõjutada. (Manetti, Bellucci, Como, Bagnoli, 2014, lk 1207)

Antud alapeatükis selgus, et vabatahtlike olemus on kõigile tähtis, nii ka riigile, kuna vabatahtlikud hoiavad kokku riigi eelarvet. Vabatahtlikel on võimalus leida kergemini tööd, kui on vastaval alal saanud juba kogemusi ja teadmisi. Nende panus on suur ja järjest rohkem osatakse seda hinnata. Vabatahtlik tegevus on kodanikualgatuse ja vabatahtlikkuse põhimõttel kasumit mittetaotlevate ühenduste ja huvigruppide vormis toimiv üks ühiskonna keskmatest osadest, ühiskonna kolmas sektor.

1.2. Vabatahtliku motivatsiooniteooriad ja mudelid

Antud alapeatükis on väljatoodud erinevad motivatsiooniteooriad. Kuna vabatahtlike osatähtsus meie ümber iga aastaga aina suureneb, siis on vaja uurida, mis paneb inimest seda tööd tegema, ilma , et ta teeniks sellepeal tasu.

Enamikus kirjanduses, mis käsitlevad vabatahtlike motivatsiooni, jaotatakse tavaliselt motivatsioon kolme kategooriasse, nendeks on esiteks omakasupüüdmatuse, mis on seotud tihti usuliste tõekspidamistega või soov teisi aidata, teiseks praktilisus ning kasulikkus - saadav töökogemus, võimalus proovida erinevaid ameteid, oma CV täiendamine ning kasulike kontaktide loomine ja kolmandaks sotsiaalsed põhjused - suhtlusringkonna

laiendamine, uute sõprade leidmine või ka reageerimine halvale eeskujule kommunis või organisatsioonis. (Duguid, Mündel, Schugurenky, 2013, lk 219)

Maslow on väitnud, et inimvajaduste hierarhias on viis erinevat astet (füsioloogilised vajadused, turvalisusvajadus, armastus- ja kuuluvusevajadus, tunnustusvajadus, eneseteostusvajadus). Maslow vajaduste hierarhia järgi peavad inimesel hierarhia kõrgemate astmeteni jõudmiseks kõik alamad vajadused olema mõistlikus ulatuses rahuldatud. (Knowles, 1972, lk27) Hoolimata sellest, et see on laialt levinud ja tuntuim teooria motivatsiooni kohta, on Maslow hierarhia lähenemine saanud palju kriitikat. Näiteks, on viie põhivajaduse teooria toetamiseks vähe vastavaid teaduslikult uuritud tõendeid. Sõltumata sellest, on Maslow vajaduste hierarhiale viidatud paljudes motivatsiooni käsitlevates artiklites ja uuringutes. Vajaduste hierarhiat on kasutatud selgitamaks ka vabatahtlike motivatsiooni. Maslow hierarhia kohaldamisel vabatahtlike motivatsioonis on põhiprobleemiks see, et füsioloogiline tase on mõnevõrra üleliigne. See Maslow vajaduste hierarhia aste keskendub peamiselt turvalisuse, kuuluvuse ja tunnustusvajadustele. (Knowles, 1972, lk 27-30) Mesh, Tschirhart, Perry, Lee (1998, lk 3-21) väidavad, et vabatahtlik tegevus kui teenus teistele inimestele, ilmneb vabatahtlikel tunnustusvajadus. Nad väidavad, et enesehinnangu muutmine või hoidmine on vabatahtlikele tähtis. Kuigi Maslow madalama taseme vajaduste uuring vabatahtlike puhul on vaieldav, kõrgemate astmete vajadus, nagu näiteks eneseteostusoskus tähendusrikas.

Douglas McGregori poolt on välja töötatud X - ja Y- teooria. Ta on kategoriseerinud inimloomuse põhieeldused kahte eri gruppi ja nimetanud need vastavalt X - teooriaks ning Y-teooriaks. X - teooria kohaselt kirjeldab keskmist töötajat vähene ambitsioon, talle ei meeldi töötada ning teda tuleb sundida, juhtida ja suunata selleks, et saavutada organisatsioonipõhiseid eesmärke. Need kes usuvad organisatsiooni juhtimises X - teooria käitumispõhiste eeldustele kasutavad töö äratemiseks autokraatliku (isevalitsejaliku) lähenemist. (Hiriyappa, 2009, lk 152) Y - teooria kohaselt pole keskmisel töölisel töö tegemise vastu miskit, ta suudab ennast ise suunata, on loov ja kujutlev, on valmis võtma vastutust ning on pühendunud organisatsiooni eesmärkide täitmisele. Y - teooria julgustab juhte oma töötajaid toetama ja kannustama kõrgemate tulemuste poole. (Hiriyappa, 2009, lk 152)

Frederick Herzbergi teooria kohaselt mõjutavad inimeste eri vajadused erinevalt ka nende motivatsiooni töötades. Antud teooria eeldab, et vajadusi on kahte tüüpi: esiteks hügieenitingimused, mis põhjustavad täitmajätmisel rahulolematust ning motivatsiooni puudumist, teiseks motiveerivad tegurid, mis toovad kaasa rahulolu ning võivad mõjutada positiivses suunas tugevasti motivatsiooni teket. Rahuldatud hügieenitingimused ning motiveerivad faktorid koos suudavad rahuldada kõiki töötaja vajadusi ning innustama inimesi olema motiveeritud. (Herve, Pavie, O'Keeffe, 2011, lk 35-57)

Herzberg viis läbi testküsitluse, kus ta küsis lihttööstelt järgnevad küsimused:

- millal tunned sa tööl olles rahulolu?
- millal tunned sa tööl olles rahulolematust?

Küsitluse tulemusi analüüsid avastas Herzberg, et tegurid mis olid seotud rahuloluga ei olnud sugugi rahulolematusega seotud põhjuste vastandid. 81% teguritest, mis olid seotud töötamisel ilmnenud rahuloluga, olid motivaatorid. 69% teguritest, mis olid rahulolematuse põhjuseks, olid seotud hügieeniliste teguritega nagu tasu ja isikutevahelised suhted. (Herve, Pavie, O'Keeffe, 2011, lk 37-57) Herzbergile toetudes võib ebapiisav rahaline preemia inimeste motivatsiooni vähendada, aga hoolimata sellest on raha hügieeniline tegur ning teatud piirist see enam töötajaid ei motiveeri. Teiste sõnadega raha ei aita kaasa jätkusuutlikule motivatsioonile. Herzbergi kahe faktori teooriale vastavalt tuleks rikastada ja suurendada rahulolu tööga ning samaaegselt rahuldada hügieenilisi tegurid kindla vajaduseni, et kindlustada töötajate jätkusuutlik motiveeritus, rahulolu ja töövõime. (Hiriyappa, 2009, lk 154)

Victor Vroomi poolt välja töötatud ootuste teooria väidab, et igal inimesel on ootused oma saavutuste suhtes ning need mõjutavad otseselt nende edu oma eesmärkideni jõudmisel. Seega see teooria põhineb individuaalide tunnetuslikul mõtlemisel. Ootuste teooria põhineb individuaalsel panusel ja töövõimel, samuti sellel kui tugevalt ihaldatakse kõrge töövõimega saavutatavaid tulemusi. Väärtust või ka eelistust, mis kirjeldab antud tulemust, nimetatakse valentsiks. (Hiriyappa, 2009, lk 156) Valentsi määramiseks tuleb inimesel endalt küsida, kas nad on võimelised eesmärki täitma või mitte, kui oluline antud eesmärk nende jaoks on, ning milline tegevuste kulg kindlustab suurima hüve. Ootused, mis on individuaalil oma eesmärkide täitmise suhtes mõjutavad suuresti tema edu. Kriitika Vroomi teooria suhtes on järgnev: pole uurimuslike tõendeid, mis toetaks ootuste

teooriat, tegemist on keerulise teooriaga, paljudes reaalsetes tööalastes situatsioonides töötajatel puuduvad valikuvõimalused, raske on määrata väärtuse suurust, mis erinevatele tulemustele omistatakse. (Bisen, 2010, lk 23-28)

Sisu ja protsessi motivatsiooni teooriad, näiteks nagu Maslow ja Herzbergi poolt väljatöötatud teooriad, ei saa nii lihtsalt kohaldada vabatahtlike tööle. See-eest on need juurdunud ning keskendunud töomotivatsioonile. Kokkusuvalt Clary, Snyderi, Stukase (1996, lk 486) töödega, keskendub funktsionaalne teooria "sisemistele, psühholoogilistele jõududele, et liigutada inimesi ületama takistusi ning osalema vabatahtlike tegevuses".

Funktsionaalne lähenemine motivatsiooni teooriale aitab mõista, miks inimesed on vabatahtlikud ning mis hoiab nende jõupingutusi. Clary, Snyder, Ridge, Copeland, Stukas, Haugen, Miene, (1998, lk 1516) töö on andnud olulise panuse funktsionaalse motivatsiooni seletusele vabatahtlike seas. Funktsionaalne lähenemine on otseselt seotud põhjuste ja tagajärgedega, plaanide ja eesmärkidega, mis on aluseks psühholoogiliste nähtuste tekkimisel - s.o. isiklike ja sotsiaalsete funktsioonide teenimine inimeste mõtete, tunnete ja tegevuste kaudu (Clary, Snyder, Ridge, *et al*, 1998, lk 1516). Funktsionaalne lähenemine tekitab küsimusi nagu "Mis otstarvet täidab inimese jaoks tegevus või eesmärk, kui ta omab mingit kindlat suhtumist või käitub teatud viisil?" (Clary, Snyder, Ridge, *et al*, 1992, lk 335). Vabatahtlikud saavad vabalt valida organisatsiooni, põhinedes nende enda individuaalsele motivatsioonile (Lucas, Williams, 2000). Lisaks tegelevad inimesed vabatahtliku tööga erinevatel motiveerivatel põhjustel, püüeldes olulisemate psühholoogiliste eesmärkide poole (Clary, Snyder, Ridge, 1992, lk 335). Seega, selline lähenemine vabatahtlike seas uurib, missugused motiivid on vastavad ning vajadused on täidetud ja missugused eesmärgid on saavutatud.

Funktsionaalne motivatsiooniteooria põhineb teooriatel, mis puudutavad suhtumist ja veenmist. Käesoleva motivatsiooniteooria keskmeks on kaks tõekspidamist (Clary *et al*, 1998, lk 1516-1530):

- isikud on haaratud kümnest eesmärgipärasest tegevusest, et täita kindel eesmärk;
- isikul võib esineda sama tegevuse käigus erinevaid psühholoogilisi funktsioone.

Teiste sõnadega, erinevad vabatahtlikud võivad olla kaasatud vabatahtliku töö tegemisest, et täita selgejooneliselt psühholoogilisi funktsioone või samal ajal vabatahtlikud võivad

olla haaratud vabatahtliku töö tegemisest, et täita psühholoogilisi funktsioone erinevatel ajaperioodidel nende elus. Iga vabatahtliku inimese jaoks, kes tegeleb vabatahtliku tööga, täidab see nende kindlat liiki psühholoogilist funktsiooni. Funktsionaalne lähenemine otsib põhjuseid ja eesmärke, mis põhjustavad vabatahtlike motiveeritust tööd tegema. Sealjuures kavandatakse vabatahtlike otsustega isiklikud motivaatorid. (Snyder, 1993, lk 251- 264) Funktsionaalse motivatsiooniteooria kohaselt, vabatahtlikkuse tegurid, mis esinevad samasuguselt võivad näidata erinevaid alusmotiive. Need motiivid sealjuures sümboliseerivad erinevaid psühholoogilisi funktsioone. Teooria eeldab, et isikud võivad alustada ja jätkata vabatahtliku tööga seni, kuni see täidab ja sobib nende individuaalsete motiveerituse vajaduste ja huvidega. (Clary, Snyder, 1999, lk 156-159) Sealhulgas organisatsioonid ja ettevõtted saavad luua lisandväärtust värbamisel ja töökohtade hoidmisel läbi tähelepanu pööramise isikute psühholoogilistele vajadustele. Praktiliste töökspidamise tõttu on funktsionaalne motivatsiooniteooria olnud teadlaste poolt rakendamiseks kui alusraamistik tulevaste uurimuste ja mudelite loomiseks vabatahtlike motivatsioonis. Funktsionaalses teorias on välja toodud kuus erinevat motivatsiooni allikat, ning eeldatakse, et funktsionaalne teooria on tõene. Nendeks kuueks allikaks on kaitse motiivid, väärtused, karjäär, sotsiaalsed põhjused, mõistmine, enese täiustamine.

- kaitsemotiivid - viis kaitsta raskustes elu;
- väärtused - viis väljendada altruistlike ja humanistlike väärtusi;
- karjääri - viis parandada karjääri võimalusi;
- sotsiaalne -võimalus arendada ja tugevdada sotsiaalseid sidemeid;
- mõistmine - viis omandada teadmisi, oskusi ja võimeid;
- enese täiustamine - viis kasvatada egoismi ja areneda.

See mudel kujutab parimal viisil keerukaid motiivide kogumeid vabatahtlike motivatsioonis ja on muutunud üheks kõige laiemalt aktsepteeritud mudeliks antud valdkonnas. Alates Clary, Snyder *et al.* (1998, lk 1516-1530) mudeli arengust on mitmed teised teadlased samuti eeldanud, et funktsionaalse töö teooria on tõene ning on ehitatud ka oma mudelid selle põhjal. Samal ajal kui teisi mudeleid, nagu näiteks Cnaan ja Goldberg-Glen (1991, lk 268-284) on kritiseeritud empiiriliste ja teoreetiliste vigade tõttu, on funktsionaalne lähenemine Clary, Snyder *et al.* (1998, lk 1516-1530)

mitmemõõtmelises mudelis jätkuvalt hoogu kogunud tänu meetoodilise ranguse ja teoreetilise kompetentsuse tõttu.

Üks lähenemisviise vabatahtlikuks olemise uurimiseks on Omoto ja Snyderi (1995, lk 671-686) väljatöötatud vabatahtlikkuse protsesside mudel, mis näeb ette vabatahtlikuks olemist kolmes järjestikuses etapis: eellane (sisaldab individuaalseid näitajaid nagu iseloom, motivatsioon vabatahtlikuks olemiseks, sotsiaalse toetuse osakaal), vabatahtlikkuse kogemus (näiteks rahuldus, mis kaasneb vabatahtlikuks olemisega ja seotus vabatahtliku organisatsiooniga), vabatahtlikuks olemisele kindlaks jäämine.

Kasutades 116 AIDS-i vabatahtliku näidet, Omoto ja Snyder (1995, lk, 671-686) leidsid mitmeid väljatöötatud mudeli aspekte. Esiteks, kõrgem enesemotivatsioon (soov personaalselt areneda) oli seotud pikaajalise vabatahtlikuks olemisega, sõltumata igasugusest vahetust kogemusest nagu rahuldus või integratsioon. Teiseks, abistav loomus (põetamine, empaatiline mure, sotsiaalne vastutus) ei olnud seotud kauema püsivusega vabatahtlikuna, vaid pigem oli seotud suurema rahuldusega ja suurema seotusega vabatahtliku organisatsiooniga. Kolmandaks, suurem rahulolu oli seotud pikemaajalise püsivusega vabatahtlikuna. Penner ja Finkelstein (1998, lk 525-537) hindasid samuti vabatahtliku protsesside mudelit, kasutades AIDS'i vabatahtlikke. Kõik nende tulemused ei ühtinud eelneva uuringuga. Näiteks vastupidiselt Omoto ja Snyder'i tulemustele, Penner ja Finkelstein leidsid (1998, lk 525-537), et altruistlikud - mitte enesele suunatud - motiivid olid seotud pikemaajalise püsivusega. Samuti leidsid, et abistava loomusega (teistele suunatud empaatia) oli märkimisväärselt seotud vabatahtliku rahuloluga.

Penner (2004, lk 645-666) on öelnud, et mida jõukam ja haritum on inimene, seda kindlamalt tegeleb ta vabatahtliku tööga, kuna oskab hinnata ühiskonna probleeme. Kuid tähtsamateks põhjusteks peetakse uskumusi, väärtusi, vajadusi ning suhtumist.

Vabatahtlike motivaatoreid on palju, ning rahvas kogu maailmas aina rohkem pühendab sellele oma aega. Enamasti siiski arvatakse, et peamine motiiv on seotud altruistlike muredega, see tähendab, et inimene hoolib rohkem teiste heaolust, ning panustab sellesse, ilma midagi vastu ootamata.

Lõputöö autor valis küsimustiku läbiviimise aluseks funktsionaalse teooria, kuna antud teooria on kõige põhjalikum, ning see keskendub vabatahtliku kuuele motiivile milleks on kaitsemotiivid, väärtused, karjääri, sotsiaalne, mõistmine, enese täiustamine.

1.3. Vabatahtlikud spordis

Inimene võib kokku puutuda vabatahtliku tegevusega, tegeledes uute väljakutsetega, mis pakuvad väärtuslikke elukogemusi ning enesekindlust erinevates olukordades hakkama saamiseks. Vabatahtlikuna saab hõlpsalt proovida, kas sinus on juhiomadusi, meeldib sulle töötada koos teistega või eelistad tegutseda omaette. Kuna spordiorganisatsioonid valdavalt vaevlevad raha puuduse käes, siis paljudes spordiorganisatsioonides ja võistlustel kasutatakse vabatahtlike abi.

Vabatahtlike olulisus spordisündmustel on viimase kümnendi jooksul laialdaselt tunnustatud. Vabatahtlikud on spordi teenuste osutamisel peamine komponent (Daly, 1991) ja oluline osa spordiürituste korraldamisel, kuna vabatahtlikud kannavad hoolt, et spordi administraatoritel oleks võimalus pakkuda, säilitada või isegi laiendada spordiorganisatsioonide pakutavate teenuste kogust, kvaliteeti ja mitmekesisust (Strigas, 2003, lk 74-90).

Spordivabatahtlikel võib olla mitu rolli nagu näiteks treeneri, administraatori ja rahakoguja roll. Vabatahtlikud töötavad kohalikus kogukonnas ja spordiprogrammides, maailma või mandri meistrivõistlustel, riiklike ja rahvusvaheliste spordiorganisatsioonide heaks, samuti aitavad kaasa sündmuse ettevalmistamisel. (Auld, Cuskelly, 2001, lk 29-37) Blanc (1999, lk 24-26) on märkinud, et vabatahtlikele langeb oluline roll spordisüsteemi elujõulisusele ning paljudel kogukonnapõhistel spordiorganisatsioonidel oleks raskusi ellujäämisega ilma vabatahtlike abita. On oluline mainida, et Torino korralduskomitee võttis tööle 18 000 vabatahtlikku 2006. aasta taliolümpiamängudele Itaalias (International Olympic Committee, 2006). Peale selle, 40 000 inimest kandideeris 2006 aasta FIFA World Cup vabatahtlike programmi ning kokku võeti vastu 15 000 vabatahtlikku toetamaks jalgpalliturniiri (FIFA World Cup, 2006). Viimasena on hinnatud, et umbes 70 000 mängude tööajaga vabatahtliku oli tarvis 2008. aasta Pekingi suveolümpiamängudele ning 30 000 paraolümpiamängudele (Beijing Olympic Games Volunteer Work Coordination Group, 2006, lk 129).

Kasutades vabatahtlike, et täiendada makstavaid töötajaid ja kompenseerida kiiresti kasvanud tööjõukulud, ei ole midagi uut sotsiaalteenuste vallas. Cnaan ja Goldberg-Glen (1999, lk 269-284) leidsid lahenduse, et “vabatahtlike töö võimaldab administraatoritel säilitada praegune teenuste pakkumine ning isegi laiendada teenuste kogust ja mitmekesisust ilma eelarvet kurnamata”. Siiski, vabatahtlike värbamine spordiüritustele, et tegutseda funktsionaalselt erinevatel aladel, on vaid hiljutine nähtus. Enamik uurimusi vabatahtlike spordi kohta on keskendunud eriüritustele ja piirkondlikele spordisündmustele. (Strigas, Jackson, 2003, lk 111-123) Koos tohutu nõudlusega erinevatel olümpiamängudel on vabatahtlikud kahtlemata üks kõige olulisemaid vahendeid kaasamaks mängude logistikal (protokolli vastuvõtt, transport, turvalisus, meditsiiniliste abivahendite toetus, mängu toimkonna toetus, tegevuskoha toimkonna toetus, uudiste toimkonna toetus, kultuuritegevuse korraldamise toetus jne).

Elstad (1996, lk 75-83) ütleb, et ilma tuhandete vabatahtlike toetuseta ei oleks olümpiamängud lihtsalt võimalikud. Praeguseid uuringuid, mis tegelevad vabatahtlike inimeste eripära ja kogemustega, kes pühendavad oma aega ja vaeva, et olla vabatahtlik eliit spordiüritustel, täpsemalt olümpiamängudel, on väga vähe. Elstad (1996, lk 75-83) rõhutas ka, et vaatamata vabatahtlike suurele hulgale ja tähtsusele mega-ürituste ajal, on seda teemat vähe uuritud ning on vaja selgitada erinevaid põhjusi, tagajärgi, mõjureid vabatahtlike rahulolule ja jõudlusele.

Samuti ütleb ka Shipway (2012, lk 273), et vabatahtlikud mängivad massidele suunatud spordiüritustel võtmerolli. Ühelt poolt on nad toeks enda kaasamisega ning paljude mittetulunduslike spordiklubide olemasoluga. Teiselt poolt kindlustavad nad nii väikeste kui suurte, kaasaarvatud suurimate spordiürituste eduka korraldamise. Näiteks osaleb Saksamaal 1.85 miljonit inimest vabatahtlikena spordiklubide tegevuses. Vabatahtlike tegevus mittetulunduslike spordiklubides oli 2009. aastal võrdne 37 miljoni tunniga, mis rahalisse väärtusse ümber arvestades teeb ligi 6.7 miljardit eurot. Ilma vabatahtlike osaluseta ei oleks võimalik korraldada enamus kohalike, riiklike ning rahvusvahelisi spordiüritusi. (Shipway, 2012, lk 273) Vabatahtlikud on kogu spordi arengu aluseks ja peamisteks faktoriteks mis annavad elujõudu spordi sündmustele kas väiksematel või suurematel võistlustel. Et paremini mõista, arendada ja edendada spordisüsteemi, tuleb hoida vabatahtlike panust sporti. (Ringuet-Riot, Cuskelly, Auld, Zakus, 2013, lk 116-119)

Ka Eestis peaks rohkem rääkima vabatahtlike tähtsusest, ning tegema uuringuid spordivõistlustel, et vabatahtlike panus sporti jätkuks.

Suhet suuremate spordiürituste, vabatahtlike kogemuse, vabatahtlike juhtimise ja vabatahtlike pärandiga on uuritud ning uuringud on näidanud, et kui vabatahtlik on positiivne saab sealt kogemusi ning töö käigus saab positiivset toetust ja tunnustust siis see võib mõjutada nende tuleviku kavatsusi vabatahtlikuna. Tajutav organisatsiooni toetus (POS) ja tajutav juhendaja toetus (PSS), on kogum uskumusi, et näidata, kuidas organisatsioon ja juhendaja väärtustab oma toetusega nende tähtsust ja heaolu. Uuringud on näidanud, et vabatahtliku POS ja PSS on samuti olulised tegurid, mis mõjutavad positiivselt vabatahtlike käitumist, sealhulgas rahulolu, pühendumust ja tuleviku kavatsusi. (Aisbett, Randle, Kappelides, 2015, lk 492)

Vabatahtlikus spordis on olnud alati tähtsal kohal ning see tõstab oluliselt nii majanduslikku kui ka mitte majanduslikke aspekte. Chelladurai (2006) hindas, et majanduslik väärtus vabatahtlikest spordis ületab 50 miljardit dollarit. Võib oletada, et umbes 20% kõikidest vabatahtlikest Ameerikas tegelesid spordi ja vaba aja veetmisega. Spordis vabatahtlike kasutamine on olulise osa üldise edu tagaja paljudel suurtel spordiüritustel (Warner, Newland, Green, 2011, lk 391-407). Vabatahtlikud määravad ka selle, kui suurelt saab üritust korraldada, ning see tagab edu paljudele spordiüritustele (Hoy, Doherty, 2011, lk 272-285).

Vabatahtlikud toovad ka rahalist kasu ürituste korraldamisel (Hoy, Doherty, 2011, lk 272-285):

- kasulikum on võtta vabatahtlikud, kui palgatöötajad ;
- vabatahtlikel on erinev taust ja omavad erinevat sobivust, seega suudavad teenindada rohkem erinevaid valdkondi ja kohustusi;
- vabatahtlike saab uuesti kasutada tulevikus spordiüritustel, muutes nende finantsmõju veelgi suuremaks.

Ilma vabatahtliketa ei ole spordi süsteem võimalik. Vabatahtlikud on aluseks kogu spordi arengus ja peamised faktorid, et nii väiksemad kui suuremad võistlused oleks elujõulised. Spordi arendamiseks ja edendamiseks tuleb paremini mõista ja panustada vabatahtlikesse. Lisaks sellele on Austraalias tehtud uuring, et vabatahtlikel on võistlustel nii ametlikud

kui mitteametlikud rollid ja positsioonid. Nimelt on paljudel vabatahtlikel sageli rohkem kui üks roll, uuringus selgus, et 60% vabatahtlikest on üks roll, 25% on aktiivsed kahes vabatahtliku rollis, ligi 10% on seotud kolme rolliga ja 5% on võtnud vastutuse neljal või rohkemal vabatahtliku kohal. (Ringuet-Riot, Cuskelly, Auld, Zakus, 2013, lk 116-119) Peachey, Adam Cohen, Bruening, Cunningham, (2014, lk 1055) on samuti öelnud, et vabatahtlike osatähtsus spordis on suur, neid kasutatakse ka olümpiamängudel ning suurtel jalgpalli maailmameistrivõistlustel. On uuritud, et vabatahtlikud ei tee oma tööd ainult sellepärast, et teisi aidata vaid need kes osalevad spordiüritustel armastavad sporti ja on ise vastava ürituse spordialaga seotud. Näiteks golfi võistlustel osalevad enamasti vabatahtlikud, kes armastavad golfi, ja tennis võistlustel need, kes armastavad tennist .

Lugedes erinevate autorite poolt kirjutatud teoseid, väidab lõputöö autor, et ilma vabatahtliketa ei ole suurte spordiürituste korraldamine paljudele organisatsioonidele ja riikidele jõukohane, kuna eelarved on väiksed ja kulud suured. Kui võtta tööle palgalised töötajad ei saaks võistlusi korraldada. Enamasti on vabatahtlikeks inimesed, kes ise sporti armastavad ja tegelevad vastava spordialaga, kus nad parasjagu vabatahtlikud on.

2. VABATAHTLIKE MOTIVATSIOONI UURING TALLINN INTERNATIONAL HORSE SHOW JA EESTI MEISTRIVÕISTLUSTE NÄITEL

2.1. Tallinn International Horse Show ja Eesti Meistrivõistluste tutvustus ja problemaatika

Lüües võistlustel kaasa vabatahtlikuna, omandad uusi kogemusi ja sõpru ning saad oma oskused erinevates tiimides proovile panna. Vabatahtlikke ühendab rõõm heast seltskonnast ja pingutusest ühise eesmärgi nimel. Sarnaselt olumpiamängudele ei ole ka ratsaspordivõistlused ilma vabatahtliketa võimalikud.

Ratsutamine on ajaloos olnud valitsejate relv ja harrastus. Ratsutajad on olnud omaette seisus või on ratsutamine olnud seisuse tunnus. Ühest küljest on hobune elitaarsuse märk, isegi kui paljudes maades on ratsutamine väga levinud ja demokraatlik. Seda näitab hobuse ja ratsutamise populaarsus kaubamärgina ja reklaamikujundajana luksuskaupadel või suurte ratsavõistluste sponsoreerimine selliste firmade poolt nagu Volvo, Samsung, Peugeot, Mercedes Benz, Martini.

ERL, on avalikes huvides tegutsev vabatahtlik ühendus, mille põhitegevuseks on ratsaspordi ja ratsutamise arendamine ning sellealase tegevuse koordineerimine ja üldistamine Eestis. Nagu ütleb ERL põhikiri, ühendab ERL ratsaspordi ja ratsutamisega tegelevaid või sellist tegevust propageerivaid ja arendavaid klubisid, ratsaspordikoole, seltse, ühinguid ja teisi isikuid ning esindab nende huvisid Eestis, Rahvusvahelises Ratsaspordi Föderatsioonis (FEI) ja mujal väljaspool Eestit.

Lisaks väiksematele võistlustele, on vabatahtlikud väga oodatud erinevate suurvõistluste meeskondadesse. Juba paljude aastate jooksul on hobuhuvilised ja sportlased osa saanud Tallinn International Horse Show'st edaspidi (TIHS), mis traditsiooniliselt toimub Saku Suurhallis ja on arvatavasti suurim sisespordiüritus Eestis ning regiooni tähtsaim ratsaspordivõistlus.

TIHS on Eesti kõige populaarsem ratsaspordi üritus, kuna kohale tulevad maailma tipptegijad ratsaspordis. Üritus toimub sisetingimustes Tallinnas Saku Suurhallis. Antud üritus ühendab omavahel nii tippspordi, elava muusika ning parimad elamused ratsaspordis. Hobufestival toob igal aastal kokku üle 120 tippportlase, ligi 200 hobust pea 10-st eri riigist. Ürituse ettevalmistamisel ja toimimisele aitavad kaasa rohkem kui 150 vabatahtlikku ning üle 12 000. pealtvaataja. TIHS toimus sellel sügisel juba neljateistkümnendat korda, ja iga aastaga kogub see üritus aina enam populaarsust nii pealtvaatajate, kui ka võistlejate seas. Pealtvaatajate seas on ka palju välismaalasi, populaarseim on see üritus Soomlaste seas.

Suuruselt teine Eesti hobuinimeste jaoks tähtis ratsaspordi üritus on Eesti Meistrivõistlused, kus selgitatakse välja Eesti parimad takistus- ja koolisõitjad. Meistrivõistlused toimuvad välitingimustes ning sarnaselt TIHS'le on võistluste pikkus kolm päeva. Suureks erinevuseks TIHS'ga on pealtvaatajate ning vabatahtlike arv, mis jääb TIHS'le oluliselt alla.

Kuigi ratsasport kogub Eestis aina rohkem populaarsust, on võistluste korraldamisel siiski mõningad väiksed murekohad. Lõputöö autor viis läbi intervjuu ERL vabatahtlike juhi Katre-Liis Treufeldt'iga. Intervjuust selgus, et ilma vabatahtliketa üritusi korraldada ei saaks, siamaani on neid aga olnud piisavalt ning kõik on teinud tublit tööd. TIHS'l on vabatahtlike osalus suur, kuid suuremat vabatahtlike osalust vajaksid ka teised tähtsad ratsaspordi üritused Eestis, üks nendest näiteks Eesti Meistrivõistlused. Ilma vabatahtlike abita ei saaks tõenäoliselt sellised suurvõistlused nagu THIS ja Eesti Meistrivõistlused toimuda. Vabatahtlike koordinaator tõi välja, et mõned registreerunud vabatahtlikud loobuvad enne võistlust oma kohast, see aga tekitab probleeme. Vabatahtlike töö on jaotatud tiimidesse, ning inimese puudumisel on tiimi töökorraldus häiritud. Iga vabatahtlik on sellel üritusel väga suure tähtsusega ning uusi inimesi kiirelt asemele leida on raske. Vabatahtlike juht mainis intervjuus, et sujuvat töö tegemist takistab ka vabatahtlike hilinemised oma tööpostidele. Probleemiks on ka see, et mõned vabatahtlikud ei soovi osaleda ürituse kõikidel päevadel. Vabatahtlike koordinaator ütles intervjuus, et inimeste värbamine on raske protsess, kuna tiimide juhid soovivad sageli varasematel aastatel üritusel osalenud kogemustega vabatahtlikke, vabatahtlike koordinaator sooviks aga anda võimaluse ka uutele soovijatele. Kuigi iga TIHS lõpus

tehakse lühidalt rahuolu uuring ning ERL'i kodulehel on aastaringselt võimalik anda tagasisidet ERL'i vabatahtlike töökorralduse kohta, ei ole ERL'i poolt värvatud vabatahtlike seas tehtud varem põhjalikku motivatsiooni uuringut, mis ehk tõstaks töökorralduse täienduste tegemisel järel vabatahtlike arvu ka Eesti Meistrivõistlustel.

2.2. Tallinn International Horse Show motivatsiooni uuringu meetodika ja tulemused

Käesoleva lõputöö käigus läbiviidud uuringu eesmärgiks oli välja selgitada TIHS'1 osalevate vabatahtlike motivatsiooni tegurid ning põhjus, miks Eesti Meistrivõistlustele on vabatahtlike tung väiksem. Seda selleks, et teha parandusettepanekuid ERL vabatahtlike motivatsiooni suurendamiseks. Lõputöö autor töötas tuginedes teoorias kirjeldatud funktsionaal teooria seisukohtadele ja koostas ankeetküsimustiku (vt lisa 1)

Lõputöö koostamise meetodiks kasutas töö autor kvantitatiivset meetodit, mis võimaldab andmeid koguda ja analüüsida. Veel teostas autor ühe intervjuu. Küsitlus saadeti vabatahtlikele e-maili teel. Intervjuu viidi läbi ERL vabatahtlike juhiga.

Tabel 1. Lõputöö uurimismeetodite ülevaade (autori koostatud)

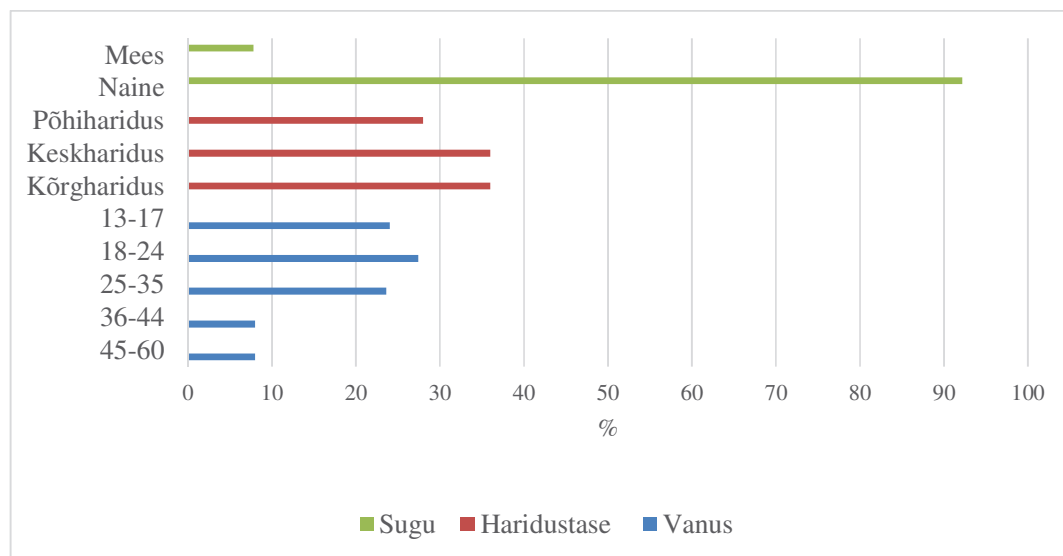
Uuringu meetod	Valim	Väljund	Aeg
Intervjuu	ERL koordinaator Katre-Liis Treufeldt	Selgitada välja antud valdkonna probleem- sed kohad	13.03.2016
Ankeet küsimustik	Tallinn International Horse Show'1 osale- nud vabatahtlikud 2016 aastal	Selgitada välja vabatahtlike moti- vatsioon	7.12.2016- 13.12.2016

Seejärel koostas lõputöö autor andmete kogumiseks funktsionaalsel teorial põhineva küsimustiku. Andmed koguti 2016.aastal TIHS'1 osalenud vabatahtlike käest, ning neil oli seda võimalik täita internetis. Küsimustikus oli 50 küsimust, mis jaotus kolmeks osaks. Esimene osa puudutas üldiseid küsimusi, millele sai vastata etteantud vastusevariantidega lühidalt ja konkreetselt. Teises osas sooviti saada informatsioon ERL tarbeks. Küsimused puudutasid nii TIHS kui ka Eesti Meistrivõistlusi, ning küsimustele

sai vastata nii valikvastustega ja jutustava tekstina (sõltuvalt küsimusest). Kolmas osa koosnes kolmekümnest küsimusest, mille aluseks on võetud funktsionaalne teooria ja vastata sai nelja palli süsteemis.

Küsitlus viidi läbi 07.12.2016-13.12.2016. Ankeet saadeti e-maili teel 103'le vabatahtlikule ning kokku vastas küsitlusele 51 vabatahtliku. Valimi moodustasid 2016. aasta TIHS vabatahtlikud. Küsimustiku koostamisel kasutas autor Google Doci süsteemi. Andmete kirjeldamisel ja töötlemisel ning tabelite ja jooniste tegemisel kasutas lõputöö autor Microsoft Office Word ja Microsoft Office Excel programme.

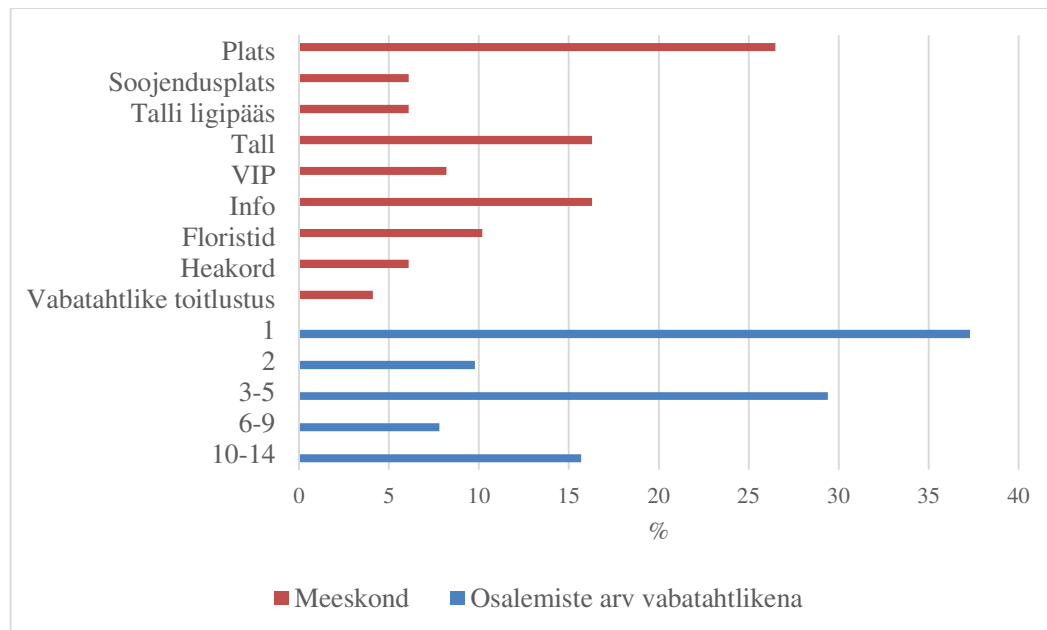
Ankeetküsitluse vastustest selgus, et kõige rohkem osales vabatahtlikena 18-24 aastaseid, neid oli 27,4%, kõige vähem võttis üritusest vabatahtlikuna osa 36-60 aastaseid, keda oli kõigest 8%. Kõrgharidusega ning keskhariidusega vabatahtlike on võrdselt, ehk 30% ning kõige vähem on põhiharidusega inimesi. Vastajatest 92,2% olid naised ning 4% mehed. Kõige noorem vastaja oli 13 ja kõige vanem vastaja 60-aastane (vt joonis 1).

Joonis 1. Osalejate sotsiaal-demograafilised andmed (autori koostatud)

Suurem osa vabatahtlike osales sellel aastal esimest korda TIHS'1 37,3% (vt joonis 2). On ka vabatahtlike, kes on sellel alal pikalt töötanud, nimelt 15,7%. Kõige enam vastajaid oli platsimeeskonnast 26,5%, kuna platsimeeskonda kuulub ka kõige suurem hulk vabatahtlike. Järgnes info meeskond ja tallimeeskond kus vastajaid on ka üsna palju

16,3%, arvestades, et info meeskonda ei kuulu kuigi palju vabatahtlike, on see tulemus hea. Kõige vähem vabatahtlikke on aga vabatahtlike toitlustuse meeskonnas 4,1%.

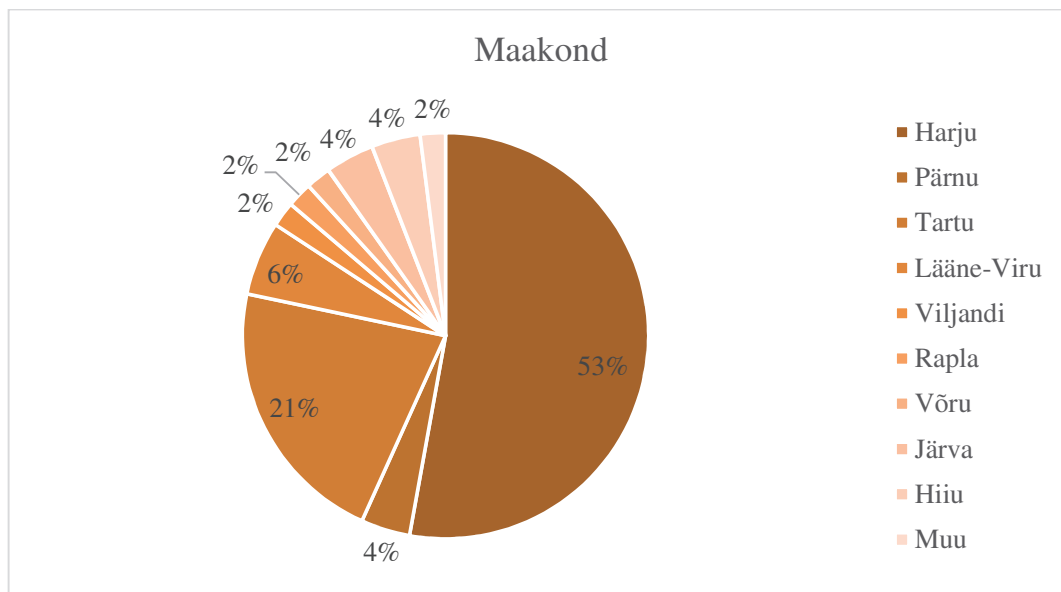

Joonis 2. Osalemiste arv vabatahtlikena TIHS’l ning meeskond, kus töötati.

Kõige rohkem võttis osa vabatahtlikke Harjumaa 52,9%, sellele järgnes Tartu maakond kus võttis osa 11%. Teistest maakondadest oli vabatahtlike osakaal väiksem, Lääne-Viru maakond 5,9%, Pärnu, Järva- ja Hiiu maakond 3,9% ning Viljandi, Rapla- ja Võru maakonnast 2% (vt joonis 3).

TIHS pakutakse minimaalsel määral ka majutust neile, kes on tulnud kaugemalt, ning puudub majutus võimalus Tallinnas, 72,5% majutust ei vajanud, ning majutust vajas 27,5%.

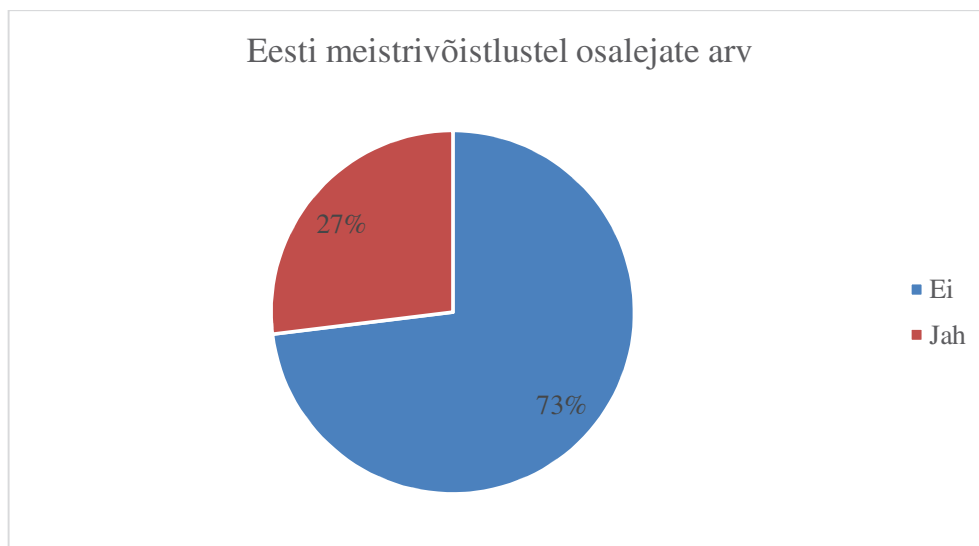

Joonis 3. Osalejate päritolu (autori koostatud)

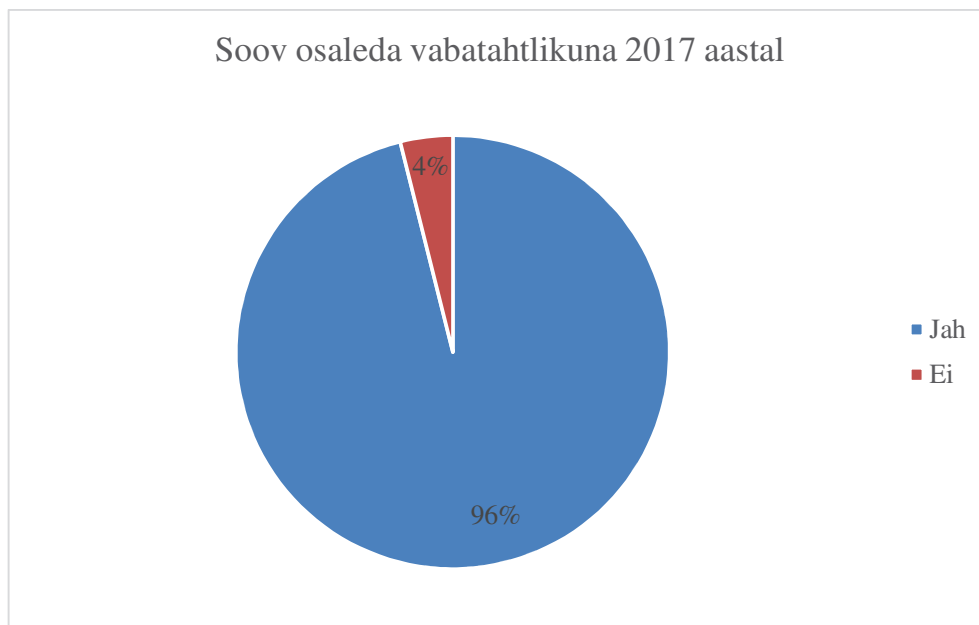
Küsimusele, kas olete osalenud vabatahtlikuna Eesti Meistrivõistlustel vastas 72% vabatahtlikest ei ning 28% jah (vt joonis 4). Põhjuseks toodi välja erinevaid argumente, milleks peamine oli, et sellele üritusele vabatahtlikuks registreerimise võimalusest ei oldud teadlikud. Samuti öeldi, et suvisel ajal ei leita aega, et antud võistlusel osaleda ja samas ei paku ka nii palju huvi kui TIHS, põhjuseks toodi, et TIHS'1 tekib suurem ühtekuuluvus ja meeskonna tunne, ning Eesti Meistrivõistlustel puudusid piisavad vahendid, et teha kvaliteetset tööd. Nagu selgus teoorias, ühtekuuluvus ja meeskonna tunne õpetab inimesi suhtlema ja olema sallivam. Need vähesed, kes on Meistrivõistlustel osalenud, ütlevad, et neile lihtsalt meeldib olla vabatahtlik ja sõpradega koos aega veeta.

Põhjuseid, miks on valitud vabatahtlikuna osalemiseks just TIHS on mitmeid. Ka siin toodi välja aja ressursi puudumine Meistrivõistluste ajal ning see, et TIHS on kujunenud pikaks traditsiooniks, kuhu igal aastal üritatakse jõuda, kuna see on regiooni suurim ratsaspordi võistlus ning on võimalus näha välismaa sportlasi. Kindla põhjusena toodi välja ka kogemused ning see, et TIHS ei toimuks ilma vabatahtliketa. Üks põhjus veel, miks valitakse just TIHS, on see, et piletid sellele on kallid ning olles vabatahtlik, on võimalik üritust tasuta jälgida, võrreldes meistrivõistlustega, mille külastus on tasuta. TIHS'1 plaanib osaleda vabatahtlikuna järgmisel aastal 96,1% vastanutest ning 3,9% järgmisel aastal osaleda ei soovi (vt joonis 5). Kuid kui järgmisel aastal vabatahtlikuks ei

valita, ei tule üritusele pealtvaatajaks 13,7% vastanutest, 86,3% otsustavad võistlusi siiski tulla vaatama, olenemata sellest, kas osutuvad valituks vabatahtlikuna.

Joonis 4. Vabatahtlike arv Eesti Meistrivõistlustel (autori koostatud)

Joonis 5. Vabatahtlike osalemis soov 2017 aastal (autori koostatud)

TIHS üheks probleemiks on olnud vabatahtlike mitte kohale ilmumine, ilma ette teatamata. Küsimustikust selgus, et kõigest 2,9% vabatahtlikest ei ole võistluspäeval

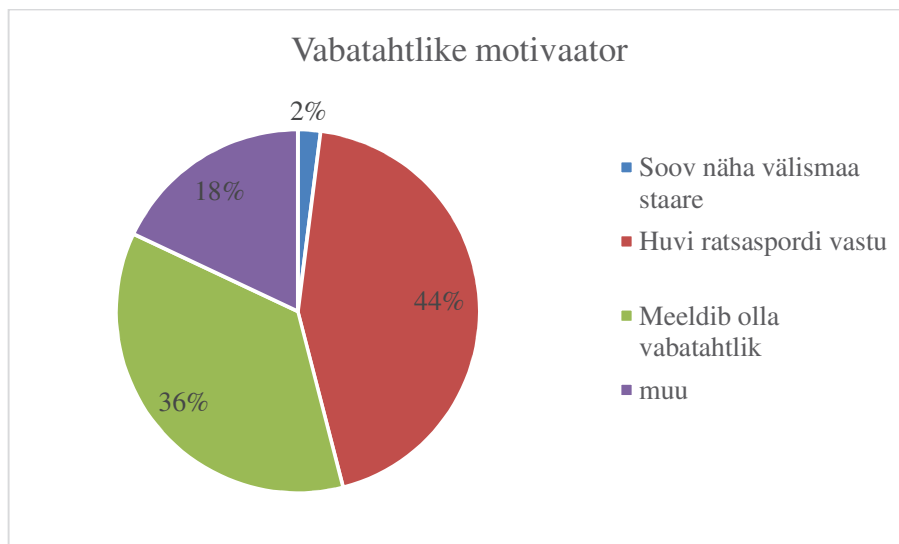
kohale ilmunud, kuna on selle asemel tahtnud võistlusi vaadata. Sama tulemus on ka küsimusele, kas oma töö asemel on tehtud teisi tegevusi, ka selle küsimuse põhjenduseks toodi, et taheti jälgida võistlusi. Kõigest 1,9% vastanutest on teinud oma töö asemel vabatahtlikuna teisi tegevusi, ning pole täitnud oma kohustusi (vt joonis 6).

Joonis 6. Kas olete oma kohustuste asemel võistlustel teinud teisi tegevusi ? (autori koostatud)

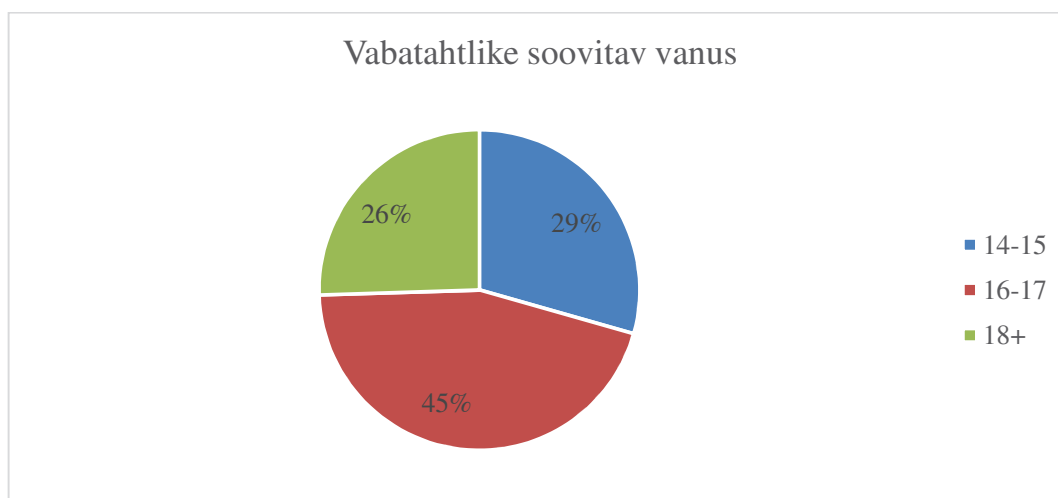
44% vastanutest motiveerib vabatahtlikuna TIHS osalema huvi ratsaspordi vastu, (vt joonis 7) 2% vabatahtlike motiveerib välismaa staaride nägemine ning 36% vastanutest teeb seda, kuna neile meeldib olla vabatahtlik. Antud tulemust toetab ka teoreetiline osa, kus toodi välja, et vabatahtlik valib endale osalemiseks just selle spordivõistluse, millega ta ise tegeleb ning mis pakub huvi.

Vastanud tõid ka välja mida võiks TIHS meeskond muuta oma töös, et vabatahtlike töö oleks paremini teostatav ja vabatahtlikud rohkem motiveeritud. Vastused olid positiivseid, kuid oli ka neid, mis andsid edasi kriitikat. Öeldi, et vabatahtlike ja korraldajate vahel võiks olla sujuvam info vahetus ning paremad võimalused puhkamiseks. Üks vastajatest kirjutas, et vabatahtlik võiks saada töö eest tasu, lõputöö autor sellega aga ei nõustu ja seda õigeks ei pea, tuginedes teooriale, mis väidab, et vabatahtliku tööd tehakse vabast tahtest ning see on tasustamata.

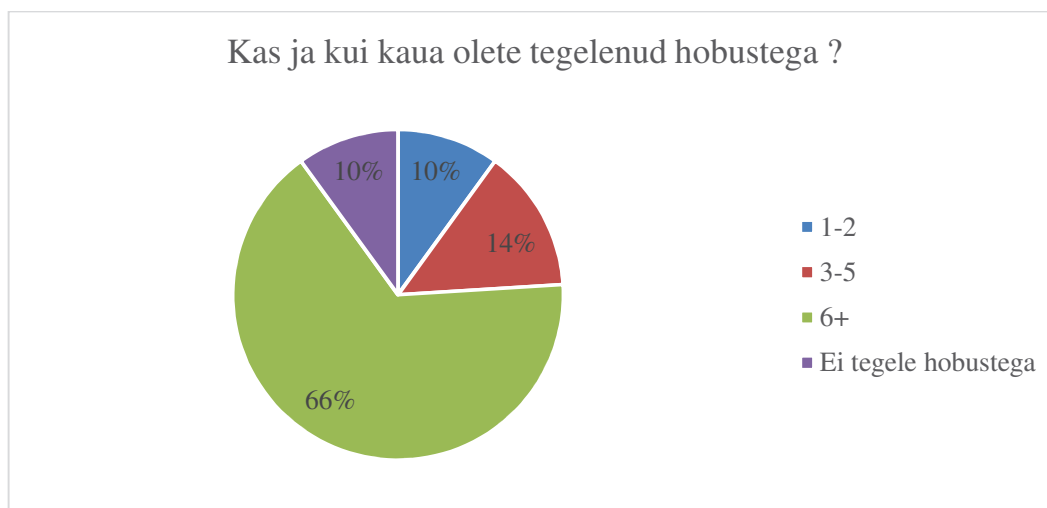
Joonis 7. Vabatahtlike motivaatorid (autori koostatud)

45,1% Osalejate arvates võiks vabatahtlikuks saada alates vanusest 16-17, kuna on eelnevalt ka väljaöeldud, et mida vanem on vabatahtlik seda suurem on tema kohusetunne. 25,5% arvavad, et vabatahtlikuks võiks saada alles 18 aastasel või vanemalt ning 29,4% vastanutest arvab, et vabatahtlik võiks olla juba 14-15 aastane (vt joonis 8). Lõputöö autor nõustub väitega, et vabatahtlikud võiksid olla alates 16 eluaastast, kuna nooremad üldiselt ei suuda mõista ürituse olulisust ning oma töö tähtsust.

Joonis 8. Vabatahtlike soovitatav vanus (autori koostatud)

Üldiselt on TIHS'1 osalenud vabatahtlikud ka pikemalt kokku puutunud hobustega, 6+ aastat on tegelenud hobustega 66% vastajatest, 3-5 aastat 14% ja 1-2 aastat 10%. Oli ka neid, kes ei ole hobustega tegelenud 10% (vt joonis 9). Lõputöö autori arvates võiks enamjaolt vältida teatud meeskondades võistlustele kaasamaks inimesi, kes hobustega kokku ei ole puutunud, kuna hobune on ettearvamatu loom, ning võistlustel on palju sportlasi ja tempo kiire, ning kui inimene ei ole kokku puutunud hobustega ei oska ta ka tõenäoliselt ette näha ohtlike olukordi.

Joonis 9. Hobustega tegelemine aastates (autori koostatud)

Küsimusele, kas vabatahtlik töö on tulnud edaspidises elus kuidagi kasuks, on erinevaid vastuseid. Pigem väideti, et on kasuks tulnud, kuna tänu sellele on saadud juurde palju häid tutvusi ning see jätab CV'st parema mulje. Vabatahtliku töö kogemus ratsaspordi üritusel täiendab ka teadmisi ratsaspordist ning saab näha võistluste korraldamise tagamaid. See õpetab töötama meeskonnas ning lahendama erinevaid situatsioone. Üks vastajatest on alustanud vabatahtlikuna ning tänaseks on saanud temast meeskonna juht. Samuti on kirjutatud ka teooria osas, et vabatahtlik töö on praktiline tegevus, mis arendab enesekehtestamis- ja suhtlemisoskusi, ning oskus töötada meeskonnas

Lõputöö autori koostatud ankeetküsimustiku kolmas osa koosnes kolmekümnest küsimusest, millele sai vastata nelja palli süsteemi, milles üks tähistab seda, et väide pole põhjuseks, olla vabatahtlik ja neli tähendab, et see on põhjus, miks ollakse vabatahtlik. Küsimustik toetus funktsionaalsele teooriale.

Lõputöö autor toob järgnevalt välja seitse kõige populaarsemat põhjust, miks ollakse vabatahtlik ja seitse kõige ebapopulaarsemat põhjust, mis ei ole põhjuseks olla vabatahtlik TIHS'1 (vt tabel 2 ja 3).

Tabel 2. Väited, mis pole põhjuseks, et osaleda vabatahtlikuna

Väide	Aritmeetiline keskmine
Vabatahtlik töö aitab mul saada jala ukse vahele, kus ma sooviks tulevikus töötada	1,9
Olen mures inimeste pärast, kellel on elus vähem vedanud	1,62
Mulle lähedased inimesed soovivad, et ma teeks vabatahtliku tööd	1,29
Ma olen tõeliselt mures teatud gruppide huvide pärast	1,48
Vabatahtlikuna tunnen end vähem üksikuna	1,65
Vabatahtliku töö leevendab süütunnet, et olen olnud edukam kui teised	1,37
Ma tunnen kaasa hädas olevatele inimestele	1,80

Antud tabelis on välja toodud vastajate aritmeetilise keskmise tulemused, mis näitavad, et tabelis väljatoodud põhjustel ei ole seost sellega, miks inimesed tulevad TIHS'le vabatahtlikuks. Selgus, et antud küsimustikku ei ole mõistlik kasutada spordi ürituste tarbeks, kuna sellistel üritustel osaletakse vabatahtlikuna siiski huvist spordiala vastu. Funktsionaalse teooria küsimustiku väited pole üldiselt põhjuseks, miks vabatahtlikud osalevad TIHS'1.

Tabelis 3 on välja toodud funktsionaalse teooria populaarsemad põhjused, mis mõjutavad inimest tulema vabatahtlikuks TIHS'le. Kõige tähtsamaks peetakse põhjust, et saaks teha midagi, mis on teiste jaoks tähtis. Oluliseks peetakse ka asjaolu, et tänu vabatahtliku tööle leiab uusi tuttavaid ja inimene saab tutvuda oma tugevate ja nõrkade külgedega.

Tabel 3. Väited, mis enamasti on põhjuseks, et olla vabatahtlik.

Väide	Aritmeetiline keskmine
Ma saan uurida ja tutvuda oma tugevate külgedega	3,19
Vabatahtlik töö on võimalus saada uusi sõpru	3,21
Vabatahtlik tegevus paneb mind ennast paremini tundma	2,85
Ma saan õppida, kuidas tulla toime erinevate inimestega	3,10
Ma saan teha midagi, mis on minu jaoks tähtis	3,27
Leian, et on tähtis teisi aidata	3,15
Vabatahtliku töö laseb mul õppida asju otse, läbi oma enese kogemuse	3,08

Küsimustikust ei selgunud oluliselt põhjuseid, miks jäetakse võistlusele tulemata, olles registreeritud või miks hiilitakse tööst kõrvale. Põhjuseks võib olla see, et antud inimesed jätsid sellele küsimusele vastamata, või ei jõudnud küsimustik nendeni. Lõputöö autor arvab, et kuna vastuseid sealt ei saanud, siis e-mailide hulgast olid juba antud inimeste kontaktid kustutatud, kes üritusest loobusid. Kuid selgus teisi probleemseid kohti, mida vabatahtlike koordinaator ei osanud aimata, kuid mis vajaksid parandamist, et vabatahtlike motivatsioon oleks suurem.

Läbiviidud rahulolu uuringu tulemused olid valiidsed ehk kehtivad ning küsimustik võimaldas mõõta, mida sooviti, kuna mõõtmiseks välja töötatud küsimustiku koostamisel tugineti teoreetike seisukohtadele. Vastused ei olnud juhuslikud, mis tähendab, et need olid reliaabsed, kuna küsimustikud saadeti ainult 2016. aastal osalenud vabatahtlikele e-maili teel. Küsimustik saadeti 103 inimesele ja sellele vastas 51 inimest. Andmete uurimiseks viidi läbi ka intervjuu ERL vabatahtlike koordinaatoriga. Andmete põhjal saab väita, et üldiselt on vabatahtlikud väga motiveeritud, kuid leidub ka problemaatilisi kohti, mida TIHS korraldusmeeskond saaks kindlasti parandada.

2.3 Tallinn International Horse Show vabatahtlike motivatsiooni uuringu järeldused ja ettepanekud

Lõputöö eesmärgist lähtuvalt analüüsib autor uuringu tulemusi põhjalikult. Lõputöö esimesest peatükist selgus, et vabatahtlike motiveerib üldiselt kuus peamist aspekti, nendeks on: kaitsemotiivid, väärtused, karjäär, sotsiaalsed põhjused, mõistmine, enese täiustamine. TIHS 2016 aasta osalejate seas läbiviidud motivatsiooni uuringu tulemustest võib järeldada, et osalejad on enamasti motiveeritud, ning ootused on üldiselt täidetud. Uuringust selgusid ka mitmed murekohad, mille põhjal on lõputöö autoril võimalik tuua välja motivatsiooni määravad tegurid korraldatava spordisündmuse osas, ning teha TIHS meeskonnale ettepanekuid vabatahtlike motivatsiooni suurendamiseks.

Uuringu tulemustest võib järeldada, et TIHS vabatahtlike põhisihtrühmaks on 18-24 aastased Harjumaalt pärit kesk-ja kõrgharidusega inimesed, kes tegelevad hobustega ja tunnevad rõõmu vabatahtliku tööst. Suurem enamus vabatahtlikest on naised. Uuringust selgus, et 28% vabatahtlikest on abistanud ka Eesti Meistrivõistluste korraldamist.

Lisaks selgus uuringu vastustest, et 37,3% vastajatest on vabatahtlikuna TIHS'1 esimest korda ning 15,7% vastanutest on osalenud vabatahtlikuna enam kui kümnel korral. Sellest võib järeldada, et ratsaspordi vastu tuntakse järjest enam huvi ning TIHS meeskond suudab vabatahtlike piisavalt motiveerida, et nad osaleksid ka järgnevatel aastatel. Vastustest tulenevalt võib ka väita, et palju kaasatakse uusi inimesi ja antakse võimalus saada ratsaspordi võistlustel vabatahtlikuna osalemises uus kogemus. Suur hulk vastajatest oleks huvitatud ka tööst Eesti Meistrivõistlustel, kui nad oleksid olnud varem sellest võimalusest teadlikud.

Vabatahtlike huvi suurendamiseks Eesti Meistrivõistluste osas teeb lõputöö autor ettepaneku korraldada ka Meistrivõistlusteks konkurss, mille kaudu saaks valida vabatahtlike sarnaselt TIHS'le. Antud värbamise meetod tekitab vabatahtlikes tunde, et nad on üritusel olulised, ning sinna saamiseks peab osalema konkursil. Samuti peaks olema seal hüved, mis motiveeriks kandideerima. Meistrivõistluste meeskondade töökorraldus võiks lõputöö autori arvates olla rohkem läbimõeldud, et sealsetel vabatahtlikel tekiks meeskonnavaim ja ühtekuuluvustunne. Mida ühtsem on meeskond, seda paremini sujub töö, see motiveerib vabatahtlike üritusel oselema ka järgmisel aastal.

Vabatahtlikuna osalemine Meistrivõistlustel, võiks anda eelise pääsemiseks vabatahtlikuks TIHS'1, see annaks vajaliku kogemuse ja teadmised, mis loovad ettekujutuse tööst vabatahtlikuna TIHS'1. Seda meetodit võiks kasutada eelkõige nooremate vabatahtlike puhul, kelle vanus jääb 14-15 aasta vahele, kuna nendega on olnud aastate jooksul probleeme. Kui noor vabatahtlik suudab ennast tõestada Eesti Meistrivõistlustel, siis antakse talle ka võimalus osaleda TIHS'1 vabatahtlikuna.

Lõputöö autori arvates võiksid Eesti Meistrivõistlused olla laiemalt reklaamitud, et pealtvaatajaid oleks enam ja vabatahtlikud tunneksid ennast rohkem vajalikena. Korraldusmeeskond võiks võimalusel muuta Meistrivõistluste kava põnevamaks, tuues sisse rohkem vaatamängulisust, näiteks ponide kadrill, kuue takistuse sõit või kostüümiratsutamise, mis on TIHS'1 olnud aastaid, ning mis köidab alati publikut. Sujuvamaks tööks Eesri Meistrivõistlustel võiks vabatahtlikele organiseerida paremad töövahendid, mis kergendaksid füüsiliselt rasket tööd.

Kuna TIHS on Eesti suurim rahvusvaheline ratsaspordi võistlus ning seda kajastatakse ka meedias, siis peaks vabatahtlike töö olema väga sujuv, et pealtvaatajatele ei jääks halba muljet üritusest. Selleks, et tõsta vabatahtlike motivatsiooni TIHS'1, peaks lõputöö autori arvates muutma teatud määral suhtumist vabatahtlikesse ja andma neile ka boonuseid tehtava töö eest. Näiteks tuleks rohkem väärtustada VIP meeskonna vabatahtlikke, kuna sealne meeskond tegeleb ürituse kõige tähtsamate külalistega. Lõputöö autori arvates võiks VIP sissepääsu juures olevast televiisorist näidata võistluse otseülekannet, et vabatahtlik ja ka VIP saabuja saaks võistlusel toimuvaga kursis olla. Sama asi toimib hästi registratsiooni- ja toitlustus ruumis, kus televiisorist näidatakse otseülekannet võistlusest. VIP sissepääsu juures näidatav otseülekanne annaks vabatahtlikele rohkem infot võistluse kulgemisest. Kui vabatahtlikud on toimuvaga kursis, siis jätkaks see hea mulje ka külalistele.

Uuringust selgus, et vabatahtlikud sooviksid rohkem suhtlust ja infot. Info liikuvus platsimeeskonna ja korraldajate vahel peaks olema parem. Info puudumine ajakavas ilmnevatest viivitustest tekitab vabatahtlike töös segadusi ja pahameelt. Paljud platsimeeskonnast pole rahul juhendamise, sageli soovitakse paremaid juhiseid erinevates olukordades toimetulekuks. Kuna üheks vabatahtlike motivatsiooni allikaks on sotsiaalsed põhjused - suhtlusringkonna laiendamine, uute sõprade leidmine või ka

reageerimine halvale eeskujule kommuunis või organisatsioonis, on vabatahtlikel sellest suhtumisest võimalik õppida, ning kasutada seda tulevikus enda tarbeks, olles teadlik, kuidas mitte käituda. Selle tarbeks oleks autori arvates vaja enne võistlust teha kõikidele platsimeeskonna vabatahtlikele koosolek, kus selgitatakse detailselt tööülesandeid ja reegleid. Turvalisuse huvides tuleks igal aastal korrata üle ka ettevaatusabinõud.

Küsitluse vastustest selgus, et platsimeeskonna gruppide juhid võiksid olla kogenumad ja tööd sujuvamalt organiseerida. Autori arvates tuleks selleks meeskonna üldjuhil hoolikamalt valida inimesi vastutusrikkamatele positsioonidele. Grupi juht peaks olema eelnevatel aastatel samas meeskonnas tegutsenud kogemustega vabatahtlik. Toodi välja ka probleemne suhtlemine rajameistri ning vabatahtlike vahel. Selle tarbeks peaks TIHS meeskond enne võistluse algust andma rajameistrile täiendavad juhised paremaks koostööks vabatahtlikega. See on oluline ka põhjusel, et vabatahtlike saab uuesti kasutada tulevikus spordiüriutustel, muutes finantsmõju veelgi suuremaks, nendel on erinev taust ja omavad erinevat sobivust, seega suudavad rohkem teenindada erinevaid valdkondi. Kui aga korraldajad ei selgita teistele vabatahtlike tähtsust ürituste ajal, võib tekkida probleem, kus vabatahtlikud ei soovi enam üritusel osaleda.

Motivatsiooni tõstmiseks võiks autori arvates vabatahtlikele organiseerida parema varustuse. Küsitluse vastustest selgus, et paljud vabatahtlikud ei ole rahul sellega, et riided on liiga õhukesed ja ebakvaliteetsed. Platsimeeskond sooviks riietuses täiendavalt töökindaid. Lõputöö autor soovib panustada rohkem enne võistluspäeva algust kõigile vabatahtlike jagatava riietuse mugavusele ja kvaliteedile. Üleriideks võiks olla näiteks dressipluus, kuhu alla on võimalik panna t-särk. Kuna võistlus kestab kolm päeva ja teatud meeskondadel on füüsilisem töö, siis hügieeni mõttes võiks olla riideese, mida saab kanda mitu päeva.

Soojendus-, talli- ja platsimeeskonnad peaksid olema varustatud soojemate riietega, kuna nende töökohas on sageli väga külm ja niiske. Seoses sellega sooviksid vabatahtlikud ka muutust soojendusplatsi ja Saku Suurhalli vahelisele osale. Praegune ülesehitus on halb ning tekitab tuuletõmbuse, see teeb vabatahtlike töö ebameeldivamaks ja olenemata riietusest on külm. TIHS meeskonna poolt on tööpüksid ette nähtud ainult platsimeeskonna jaoks, kuid seda peaks pakkuma ka kõigile teistele välitingimustes töötavatele vabatahtlikele. Autori arvates peaks riietuses olema taskutega püksid, et

vabatahtlikud saaksid oma isiklikke asju ja töövahendeid kusagil hoida. Kuna riided on boonuseks vabatahtlikele, võiksid need vastata kandja suurusele, et neid saaks ka hiljem kasutada.

Kuna vabatahtlike tööpäevad on pikad sooviksid nad rohkem süüa. Tööpäeva pikkus on teatud vabatahtlikel kuni 16 tundi, see tähendab, et kolm korda päevas sooja toitu jääb väheks. Autori arvates võiks vabatahtlikele pakkuda rohkem suupisteid, mida oleks võimalik puhkepauside ajal süüa. Samuti peaks pidevalt olema kättesaadav joogivesi. Lõputöö autor teeb ettepaneku vaadata üle Saku Suurhali majaplaan ning leida lisaruum, kus vabatahtlikud saaksid käia soojenemas ja suupisteid söömas. Eraldi ruumi oleks tarvis ka sellepärast, et söögisaal on sageli ülerahvastatud sportlaste poolt.

Autori arvates peaks TIHS meeskond rohkem vaeva nägema sponsorite leidmisel, kes toetaks vabatahtlike toitlustust. Selleks teeb autor ettepaneku kirjutada rohkem sponsorpakkumisi, et leida ettevõtteid toetamaks üritust. Uutele sponsoritele võiks näiteks pakkuda võistluspileteid või reklaami üritusel.

Küsitluse vastajad tõid probleemiks välja ka selle, et vabatahtlikke peaks hoolikamalt meeskondadesse valima. Vabatahtlikul on kandideerimisel võimalus avaldada soovi, millises meeskonnas ta töötada soovib. Kui vabatahtlike koordinaator leiab, et antud inimene selleks ei sobi, on võimalus tal pakkuda vabatahtlikule teist meeskonda. Infomeeskonda tuleks valida inimesi, kes saavad hakkama ka võõrkeele rääkimisega, kuna küllastajate seas on palju välismaalasi. Autor teeb ettepaneku täiustada vabatahtlike kandideerimise vormi. Näiteks küsida seal keeleoskusi ja vastavalt sellele otsustama, kuhu meeskonda vabatahtlik sobib.

Lõputöö eesmärgiks oli teha ettepanekuid ERL'le, kuidas motiveerida kahel suuremal ratsaspordi üritusel vabatahtlike. Järgnevalt toob lõputöö autor välja järeldused ja ettepanekud vabatahtlike motivatsiooni suurendamiseks (vt tabel 4).

Tabel 4. Järeldused ja ettepanekud motivatsiooni tõstmiseks

Järeldused	Ettepanekud
Eesti Meistrivõistlustele pole võimalik kandideerida	Teha Meistrivõistlustele kandideerimise ankeet avalikuks
Eesti Meistrivõistlustel ei tunne vabatahtlik ennast tähtsa ja vajalikuna	Reklaamida rohkem Meistrivõistlusi ning tuua sisse erinevaid võistlusklasse, et pakuda meelelahutust ka vabatahtlikele, organiseerida paremad töövahendid
THIS VIP sissepääs ebakvaliteetne	Tuua VIP sissepääsu televiisorisse otseülekanne võistlustest
THIS puudub soe puhkeruum ja suupistete võimalus	Vaadata üle Saku Suurhalli majaplaan ja võimalusel organiseerida vabatahtlikele soe puhkeruum, kus on võimalus ka suupisteid süüa, selleks aga tuleb koostada sponsorpakkumisi
Ebapiisav suhtlus vabatahtlike ja korraldajate vahel THIS'1	Tuleb parandada suhtlust vabatahtlikega, vajadusel muuta meeskonna juhte
Teatud meeskondades puuduvad võõrkeelt rääkivad vabatahtlikud	Üle peaks vaatama vabatahtlikuks kandideerimis ankeedi, võimalusel lisada sinna keele oskused, et oleks parem jagada vabatahtlike meeskondadesse
Ebakvaliteetsed töövahendid	Leida parem teenusepakkuja, kes teeks kvaliteetsemaid riideid vabatahtlikele, organiseerida kindlasti kindad platsimeeskonnale

Lõputöö autori poolt tehtud soovitusi arvesse võttes peaks ERL poolt korraldatav TIHS igati vabatahtlike ootustele ja nõudmistele vastama ning praegune suur motivatsioon tõuseks märgatavalt. Lõputöö autor loodab, et parandusettepanekutega arvestamisel tekib olukord, kus korraldusmeeskond teeb oodatust rohkemat ning viib ellu ka omaltpoolt veel täiendavaid lahendusi antud lõputööst selgunud probleemidele.

Läbiviidud uuringu tulemused on oluliseks infoallikaks ERL'le, et neid arvestada tulevaste võistluste korraldamisel. Kogutud andmete põhjal on võimalik vabatahtlike tööd efektiivsemalt planeerida ja korraldada ning sellega seoses tõsta huvi vabatahtliku töö vastu ka teistel ratsaspordi võistlustel. Lisaks soovib autor tutvustada uuringu tulemusi ja teha selle põhjal ettekande TIHS meeskonnale.

KOKKUVÕTE

Lõputöö eesmärgiks oli teha parandusettepanekuid ERL juhtkonnale, et suurendada vabatahtlike osalust Eesti Meistrivõistlustel ja tõsta vabatahtlike motivatsiooni TIHS'1. Uurimisülesannete täitmiseks analüüsis lõputöö autor erinevaid motivatsiooni määravaid tegureid ning viis vabatahtlike seas läbi motivatsiooni uuringu.

Lõputöö teoreetilises osas tugineti erinevate tunnustatud autorite nagu näiteks Clary ja Snyderi vabatahtlike motivatsiooni käsitlevale kirjandusele. Kasutati ka EBSCO ja Ebrary andmebaasidest leitavaid teadusartikleid. Täpsemalt kirjeldati vabatahtlike tähtsust spordis.

Andmete kogumiseks koostati ankeetküsimustik, mille kaks esimest osa koostas lõputöö autor, ning kolmas osa tugines funktsionaalse teooria vaadetele. Küsimustik kokku koosnes 50 küsimusest ning saadeti 2016. aastal osalenud vabatahtlikele. Lisaks teostati intervjuu ERL vabatahtlike koordinaatoriga.

Töö teoreetilises osas selgus, et vabatahtlike on erinevates valdkondades iga aastaga rohkem, ning nende töö on järjest väärtuslikum. See on oluline osa igas tänapäeva ühiskonnas. Läbi vabatahtlike kodanike aidatakse oluliselt kaasa sotsiaalses ja majanduslikus arengus oma kogukonda. Lisaks selgus, et tänu vabatahtlike abile hoiavad paljud riigid kokku ka ressursse tööjõu pealt. Vabatahtlik töö aitab tõsta hinnanguliselt 5% SKP- Euroopa riikide majandusest. Vabatahtlike motivatsiooni on raske mõõta, kuna inimesed teevad seda erinevatel põhjustel ja erinevas valdkonnas. Maslow ja Herzberg on välja toonud, et nende motivatsiooni teooriate põhjal ei saa uurida vabatahtlike motivatsiooni, kuna tegemist on tööga, mida tehakse vabast tahtest, kuid nende teooriad põhinevad motivatsioonile, mille aluseks võib olla ka raha.

Spordis on vabatahtlike töö väga tähtsal kohal, ilma vabatahtliketa ei toimuks tõenäoliselt paljusid suurvõistlusi, kuna tööjõuga kaasnevad kulud läheksid liiga suureks. Spordivõistlustel osalevad vabatahtlikud tulevad seda tööd tegema kuna armastavad ala, kuhu nad vabatahtlikuks soovivad minna, näiteks jalgpalli huviline läheb vabatahtlikuks jalgpalli võistlustele.

ERL problemaatika seisneb selles, TIHS'd on korraldatud juba 14 aastat, kuid siiani ei ole läbiviidud põhjalikku vabatahtlike motivatsiooni uuringut, seega ei teata, mis vabatahtlikke motiveerib ja mis mitte. Samuti see, kuidas muuta vabatahtlike silmis populaarsemaks ka Eesti Meistrivõistlused ratsaspordis.

Uuringu tulemustest selgus, et vastajad olid peamiselt Harjumaa elanikud, millele järgnes Tartumaa. Vaatamata sellele, et TIHS on pika traditsiooniga ratsaspordi võistlus, oli vastanute hulgast 37,7% neid, kes esimest korda osalesid TIHS'i vabatahtlikuna ning 15,1% on osalenud üritusel vabatahtlikuna juba rohkem kui kaheksal korral. Kuna TIHS on Eesti suurim ratsaspordi võistlus, siis soovib järgmisel aastal vabatahtlikuna sellest osa saada 96,2% ja 3,8% vastanutest ei plaani järgneval aastal vabatahtlikuna võistlustel osaleda.

Selleks, et suurendada vabatahtlike motivatsiooni tõi lõputöö autor töös välja mitmeid parandusettepanekuid. Välja on toodud soovitusel nii Eesti Meistrivõistluste populaarsuse tõstmiseks kui ka TIHS osalevate vabatahtlike motivatsiooni parandamiseks. Põhjustest, mis tekitavad vabatahtlike rahulolematust, soovib lõputöö autor ERL juhtkonnal mõelda läbi Eesti Meistrivõistluste päevakava ja ankeedi koostamine vabatahtlike värbamiseks, samuti vabatahtlike puhkekoha probleem TIHS ajal. Kindlasti peaks organiseerima vabatahtlikele korralikud töövahendid ning ilmastikule vastavad riided. Koostama peaks ka sponsorpakkumise, et leida juurde väikesponsoreid, kes sponsoreeriks üritust ja oleks nõus toetama suupistetega.

Üldine rahulolu TIHS'ga oli vabatahtlikel keskmisi tulemusi arvesse võttes suur. Lõputöö autori poolt tehtud soovitusi arvestades ning teostades, peaks TIHS igati ootustele ja nõudmistele vastama ning praegune suur motiveeritus tõuseks veelgi, samuti leiaks rohkem vabatahtlike tee Eesti Meistrivõistlustele.

VIIDATUD ALLIKAD

- Aisbett,L, Randle.E , Kappelides.P, (2015), Future volunteer intentions at a major sport event, *Annals of Leisure Research*, pp 492 DOI:10.1080/11745398.2015.1079492
- Auld, C., Cuskelly, G. (2001). Behavioral characteristics of volunteers: Implications for community sport and recreation organizations. *Parks and Leisure*, 4(2), pp 29–37
- Beijing Olympic Games Volunteer Work Coordination Group. (2006). Manual for Beijing Olympic volunteers. China Renmin University Press, pp 129
- Bisen, V. (2010) *Industrial psychology*. New Age International Ltd, pp 23-28
- Blanc, X. (1999). Managerial problems in combining sports projects with volunteerism. Paper presented at the Volunteers, Global Society, and the Olympic Movement Conference, Lausanne, pp 24–26.
- Bocu,T. (2015), *Volunteering in sports* Vol. 16, no. 1 utor, pp 7-8
- Chelladurai, P. (2006). *Human resource management in sport and recreation* (2nded.).Champaign, IL: Human Kinetics
- Clary E, Snyder M, and Stukas A, 1996, “Volunteers Motivation: Findings from a National Survey”, *NonProfit and Voluntary Sector Quarterly*, Volume 25, Issue 4, pp 485-505.
- Clary, E, Snyder M., Ridge R, (1992) “Volunteer’s Motivations: A Functional Strategy for the Recruitment, Placement and Retention of Volunteers”, *Journal of NonProfit Management and Leadership*, Volume 2, Issue 4, pp 333-350.
- Clary, E. G., & Snyder, M. (1999). The motivations to volunteer: Theoretical and practical considerations. *Current Directions in Psychological Science*, 8(5), pp 156-159.
- Clary, E. G., Snyder, M., Ridge, R. D., Copeland, J., Stukas, A. A., Haugen, J., & Miene, P. (1998). Understanding and assessing the motivations of volunteers: a functional approach. *Personality Processes and Individual Differences*, 74(6), pp 1516–1530.

- Cnaan, R. A., Goldberg-Glen, R. S. (1991). Measuring motivation to volunteer in human services. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 27(3), pp 269-284.
- Cnaan, R. A., Handy, F., & Wadsworth, M. (1996). Defining who is a volunteer: Conceptual and empirical considerations. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 25(3), pp 364–383.
- Costanzo, S. Geudens, T. Hofmann, P. Pavlovova, L. (2002) Rahvusvaheline vabatahtlik teenistus. Euroopa nõukogu kirjastus, lk 11
- Daly, J. A. (1991). *Volunteers in South Australian Sport: A study*. Canberra: Australian Sport Commission
- Duguid, F. Mündel, K. Schugurensky, D. (2013) *Volunteer Work, Informal Learning and Social Action*, pp 219
- Elstad, B. (1996). Volunteer perception of learning and satisfaction in a mega-event: The case of the XVII Olympic Winter Games in Lillehammer. *Festival Management & Event Tourism*, 4, pp 75–83.
- FIFA World Cup. (2007). *Germany 2006 in numbers*. Retrieved July 1, 2008
- Finkelstien, M. A. (2009). Intrinsic vs. extrinsic motivational orientations and the volunteer process. *Personality and Individual Differences*, 46(5-6), pp 653-658.
- Freeman, R. B. (1997). Working for nothing: The supply of volunteer labor. *Journal of Labor Economics*, 15(1), pp 140-166.
- Frisch, M. B., & Gerrard, M. (1981). Natural helping systems: A survey of Red Cross volunteers. *American Journal of Community Psychology*, 9(5), pp 567-579.
- Herve, M. Pavie, X. O'Keeffe, M. (2011) *Valuing People to Create Value: An Innovative Approach to Leveraging Motivation at Work*, executive Summary No. 1, pp 37-57
- Hinsberg, H., Mahlapuu, K., Mikko, E., Ohvril, A., Urm, T. (2012) *Organiseeritud vabatahtliku tegevuse kommunikatsioonistrateegia*. Tallinn: Poliitikauuringute Keskus Praxis, lk 6

- Hiriappa,B. (2009) Organizational Behavior. New Age International, pp 152-156
- International Labour Office, (2012) Manual on the measurement of volunteer work, lk9
- Hoy, R., & Doherty, A. (2011). Nonprofit sport board performance: A review and directions for future research, *Journal of Sport Management*, 25(3), pp 272-285.
- International Olympic Committee. (2004). Behind the scenes at the Games. Retrieved July 1, 2008.
- Jon Welty Peachey, Alexis Lyras,Adam Cohen, Jennifer E. Bruening,and George B. Cunningham, (2014), Exploring the Motives and Retention Factors of Sport-For-Development Volunteers, DOI: 10.1177/0899764013501579, pp 1055
- Kaarna, R., Noor, K.(2011). Ülevaade vabatahtliku töö majandusliku ja sotsiaalse väärtuse hindamise võimalustest, Poliitikauuringute keskus Praxis, Tallinn-Tartu: Siseministeerium, lk 27
- Knowles M, (1972), “Motivation in Volunteerism: Synopsis of a Theory”, *The Journal of Voluntary Action Research*, Volume 1, Issue 2, pp 27-30.
- Kreutzer, K. Jager, U. (2011). Volunteering versus managerialism: Conflict over organizational identity in voluntary associations. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 40(4), pp 634–661.
- Lucas, T. Williams,N. (2000) “Motivation as a Function of Volunteer Retention”, *Australian Journal on Volunteering*, Volume 5, Issue 1, pp 13-21.
- Lysakowski, L. (2002) The importance of volunteer in a capital campaign. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing* Volume 7 Number 4. pp 325
- Lysakowski, L. (2002), The importance of volunteers in a capital campaign, *Capital Venture*, 320 N. Kenhorst Blvd, Reading PA 19607, USA, pp 327-328

- Manetti, G., Bellucci, M., Como, E., Bagnoli, L., (2014) Investing in Volunteering: Measuring Social Returns of Volunteer Recruitment, Training and Management, pp 2104-2129 DOI 10.1007/s11266-014-9497-3
- Mesch D, Tschirhart M, Perry J and Lee G,(1998)“Altruists or egoists? Retention in a stipended service”, Nonprofit Management and Leadership, Volume 9, Issue 1, pp 3-21.
- Mesch,D., Tschirhart M, Perry,J., Lee ,G., (1998) “Altruists or egoists? Retention in a stipended service”, Nonprofit Management and Leadership, Volume 9, Issue 1, pp 3-21.
- Miceva,K,H. (2008) Comparative Analysis of European Legal Systems and Practices Regarding Volunteering, pp 1
- Monga, J. (2006). Measuring Motivation To Volunteer For Special Events. Event Management, Vol. 10, pp 47-61.
- Mänd,T. Gramberg, A, Kõre, K. (2004-2005). Vabatahtlik töö Euroopa Liidus. Paberid ja praktika. Tartu, AS Triip, lk 11-31
- Nemțeanu,M,S., Tarcza ,T, M.,(2016) Volunteers trust in organizational mission, leadership and activities efficiency. Annals of the University of Oradea, Economic Science Series . Vol. 25 Issue 1, pp 995-996
- Omoto, A. M., & Snyder, M. (1995). Sustained helping without obligation: Motivation, longevity of service, and perceived attitude change among AIDS volunteers. Journal of Personality and Social Psychology, 68, pp 671-686.
- Oppenheimer,M. (2008) Volunteering : why we can't survive without it . pp 12
- Penner, A, L. (2004). Volunteerism and Social Problems: Making Things Better or Worse. Journal of Social Issues. Vol. 60, No. 3, pp 645-666
- Penner, L. A., Finkelstein, M. A. (1998). Dispositional and structural determinants of volunteerism. Journal of Personality and Social Psychology, 74, pp 525-537.

- Ringuet-Riot, C., Cuskelly, G., Auld, C., Zakus, D.H. (2013), Volunteer roles, involvement and commitment in voluntary sport organizations: evidence of core and peripheral volunteers, pp 116-119, DOI: 10.1080/17430437.2013.828902
- Ringuet-Riot,C. Cuskelly,G. Auld,A. Zakus,D,H (2013) Volunteer roles, involvement and commitment in voluntary sport organizations: evidence of core and peripheral volunteers, Vol. 17, No. 1, pp 117-123
- Rodell, J.B., (2013) Finding meaning through volunteering: why do employees volunteer and what does it mean for their jobs ? Vol. 56, No. 5, pp 1273-1275
- Shipway, R., and Fyall, A. (2012) International sports events: impacts, experiences and identities, pp. 169-180
- Siseministeerium (2012), Kodanikuhariduse ja vabatahtliku tegevuse analüüs euroopa sotsiaaluuringu põhjal., loetud aadressil <https://www.siseministeerium.ee/et/search/gss/Kodanikuhariduse%20ja%20vabatahtliku%20tegevuse%20anal%C3%BC%C3%BCs%20euroopa%20sotsiaaluuringu%20p%C3%B5hjal.%20>
- Snyder, M. (1993). Basic research and practical problems: The promise of a “functional” personality and social psychology. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 19, pp 251- 264.
- Strigas, A. D. (2003). Motivational factors for student volunteers and the development of an incentive typology in sport settings. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, pp74-90.
- Strigas, A. D., & Jackson, N. E. (2003). Motivating volunteers to serve and succeed: Design and results of a pilot study that explores demographics and motivational factors in sport volunteerism. *International Sports Journal*, 7(1), pp 111–123.
- Valdlo.T , Golikov. V. (2012) TALLINNA VABATAHTLIK “Projekti „Vabal tahtel vabatahtlik!”, MTÜ Peace Child Eesti, Tallinn, lk 5
- Variables ,D., Bathini,R. ,(2014) Volunteering: The Role of Individual-level Psychological and Neharika Vohra . pp 113

- Warner, S., Newland, B. L., & Green, B. C. (2011). More than motivation: Reconsidering volunteer management tools. *Journal of Sport Management*, 25(5), pp 391-407.
- Wilson, J. (2000). Volunteering. – *Annual Review of Sociology*, 26, pp 215–240.
- Wilson, J., și Janoski, T. (1995). The contribution of religion to volunteer work. *Sociology of Religion*, 56(2), pp 137.
- Vutt, M. Gramberg, A. (2005), vabatahtliku tegevuse väljakutsed Eestis, Riigikogu toimetised, lk 11

Lisa 1. Tallinn International Horse Show ja Eesti Meistrivõistluste motivatsiooni küsimustik

Vabatahtlike motivatsiooni uuring Tallinn International horse show näitel võrreldes Eesti meistrivõistlustega

Käesolev uuring viiakse läbi seoses Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži lõputööga Kadri Tamm poolt. Lõputöö teemaks on Vabatahtlike motivatsioon Tallinn international horse show näitel võrreldes Eesti meistrivõistlustega. Uuringu eesmärgiks on väljaselgitada, mis motiveerib vabatahtlike osalema üritustel ja kuidas nende motivatsiooni tõsta. Uuring viiakse läbi anonüümselt, andmeid kasutatakse lõputöös ja Eesti ratsaspordi liidu vabatahtlike motivatsiooni parandamiseks. Küsimustikule vastamine võtab aega ligikaudu 7-10 minutit.

Uuring on avatud perioodil 7.detsember kuni 13.detsember 2016.

Küsitlus on konfidentsiaalne ning analüüsi tulemusi kasutatakse ainult isikustamata ja üldistatud kujul.

Küsimustikule vastamise osas tekkivate küsimuste korral palun pöörduda Kadri Tamm poole, kadri.tamm2@gmail.com või 53489620.

Tänan Teid, et leiate aega küsimustele vasta.

Lugupidamisega

Kadri Tamm

Üldine info

Sugu

Mees

Naine

Lisa 1 järg

Vanus

Teie vastus.....

Haridustase

Põhiharidus

Keskharidus

Kõrgharidus

Elukoht

Harju maakond

Pärnu maakond

Ida-Viru maakond

Tartu maakond

Lääne-Viru maakond

Viljandi maakond

Rapla maakond

Võru maakond

Jõgeva maakond

Järva maakond

Valga maakond

Lääne maakond

Hiiu maakond

Muu:

Lisa 1 järg

Info Eesti ratsaliidu jaoks

Mis meeskonnas töötasite ?

- Platsimeeskond
- Soojendusplatsi meeskond
- Talli meeskond
- Talli ligipääs
- VIP meeskond
- Info meeskond
- Floristide meeskond
- Heakorra meeskond
- Vabatahtlike toitlustus

Mitmendat korda olite vabatahtlik Tallinn International horse showl ?

- 1
- 2
- 3-6
- 6-9
- 8-14

Kas olete osalenud ka Eesti meistrivõistlustel vabatahtlikuna ?

- Jah
- Ei

Palun põhjendada eelnevat vastust.

Lisa 1 järg

Teie vastus.....

Kui olete osalenud Horse showl ning ei ole osalenud Eesti meistrivõistlustel vabatahtlikuna, siis miks olete valinud just horse show ?

Teie vastus.....

Kas on tulnud ette olukorda, kui olete registreerunud vabatahtlikuks, ning te pole kohaleilmunud ? Miks ?

Mõtlesin ümber

Aeg ei sobinud

Ei viitsinud

Tahtsin võistlusi lihtsalt vaadata

Muu:

Kas olete selle asemel, et täita oma kohustusi, vaadanud võistlusi või teinud muid tegevusi?

Jah

Ei

Kui vastasite eelmisele küsimusele jah, siis miks ?

Tahtsin võistlusi vaadata

Ei olnud tuju

Pidin ära minema

Unustasin

Muu:

Lisa 1 järg

Kas plaanite ka järgmisel aastal osaleda vabatahtlikuna ?

Jah

Ei

Mida võiks Horse show korraldus meeskond muuta, et vabatahtlikel oleks tööd parem teha ?

Teie vastus.....

Mis teid motiveerib osalema Horse showl ?

Näeb palju välismaa staare

Sealne meelelahutus

Huvi ratsaspordi vastu

Meeldib olla vabatahtlik

Muu:

Kui vanalt võiks saada vabatahtlikuks ?

14-15 aastane

16-17 aastane

18+ aastane

Kas ja kui kaua olete tegelenud hobustega ?

1-2 aastat

3-5 aastat

6+ aastat

Ei tegele hobustega

Lisa 1 järg

Kas vajasite Tallinn International horse show ajaks majutust ?

Jah

Ei

Kas tuleksite võistlusi vaatama ka juhul, kui vabatahtlikuks ei saa ?

Jah

Ei

Kas osalemine vabatahtlikuna on teile hilisemalt kasuks tulnud?Kuidas ?

Teie vastus.....

Vabatahtlike motivatsiooni küsimustik

Vastamine 4 palli süsteemis:

- 1- Pole põhjuseks
- 2- Pole üldiselt põhjuseks
- 3- On üldiselt põhjuseks
- 4- On suurim põhjus

Väited	1	2	3	4
Vabatahtlik töö aitab mul saada jala ukse vahele, kus ma sooviks tulevikus töötada				
Minu sõbrad on vabatahtlikud				
Olen mures inimeste pärast, kellel on elus vähem vedanud				
Mulle lähedased inimesed soovivad, et ma teeks vabatahtliku tööd				
Vabatahtliku töö paneb mind tundma ennast vajalikuna				
Inimestega, keda tean, on mul ühised üldkasuliku tööga seotud huvid				
Ükskõik kui halvasti end tunnen, vabatahtliku töö aitab mul selle unustada				
Ma olen tõeliselt mures teatud gruppide huvide pärast				
Vabatahtlikuna tunnen end vähem üksikuna				

Lisa 1 järg

Väide	1	2	3	4
Võin saada uusi kontakte, mis võiks aidata oma äri või karjääriga tulevikus				
Vabatahtliku töö leevendab süütunnet, et olen olnud edukam kui teised				
Saan rohkem teada tegevusest mille jaoks ma töötan				
Vabatahtliku töö suurendab minu enesehinnangut				
Vabatahtliku töö võimaldab mul leida uue perspektiivi				
Vabatahtliku töö võimaldab mul uurida erinevaid karjääri võimalusi				
Ma tunnen kaasa hädas olevatele inimestele				
Inimesed, kellega olen lähedased, seavad kõrgele kogukondliku teenuste väärtused				
Vabatahtliku töö laseb mul õppida asju otse, läbi oma enese kogemuse				
Leian, et on tähtis teisi aidata				
Vabatahtliku töö aitab mul tegevuse kaudu lahendada oma isiklike probleeme.				
Vabatahtliku töö aitab mul õnnestuda oma valitud erialal				
Ma saan teha midagi, mis on minu jaoks tähtis				
Vabatahtlik töö on tähtis tegevus, mida tehes ma tunnen end kõige paremini				
Vabatahtlik töö on hea põhjus põgeneda oma murede eest				
Ma saan õppida, kuidas tulla toime erinevate inimestega				
Vabatahtliku töö teeb mind vajalikuks				
Vabatahtlik tegevus paneb mind ennast paremini tundma				
Vabatahtliku kogemus näeb hea välja minu CV-l				
Vabatahtlik töö on võimalus saada uusi sõpru				
Ma saan uurida ja tutvuda oma tugevate külgedega				

Lisa 2. Intervjuu vabatahtlike koordinaatoriga

1. Kas olete rahul vabatahtlike tööga Horse Showl?
2. Miks osaleb Eesti Meistrivõistlustel vähe inimesi ?
3. Mis on probleemiks vabatahtlike värbamise juures ?
4. Kas arvate, et vabatahtlikud on piisavalt motiveeritud ?

SUMMARY

VOLUNTEER MOTIVATION AT TALLINN INTERNATIONAL HORSE SHOW IN COMPARISON WITH THE EXAMPLE OF THE ESTONIAN CHAMPIONSHIP

Kadri Tamm

The title of this study is "Volunteer motivation at Tallinn International Horse Show in comparison with the example of the Estonian Championship." The study is written in Estonian and contains 52 pages with total use of 58 sources.

The theme is very topical as the volunteers today are used in many events (various competitions, concerts, community ventures) and their contribution to society is very important. The purpose of this study is to examine what motivates volunteering and which factors affect it.

In worldview, volunteering is very widespread, there are a variety of organizations that offer volunteer work, it involves hundreds of thousands of people, and its relevance is high. In this work the author deals thoroughly with the motivation of volunteers who take part in the equestrian event TIHS, and finds out why there are less volunteer takers to other equestrian competitions. The work is shown in comparison with the Estonian Championship.

The thesis aim is to make proposals for the Estonian Equestrian Federation on how to motivate volunteers of the two major equestrian events, and to find reasons why one horse race is more popular among the volunteers than the other. The thesis is set out to fulfill the purpose of the following study tasks:

- investigate the nature of volunteering;
- identify volunteer motivation theories and models;
- investigate the nature of volunteering in the field of sports;
- conduct interviews and virtual questionnaires among volunteers and their leaders;
- assessment of the results of the study;

- make proposals to Estonian Equestrian Federation management about how to improve the motivation of volunteers in the future.

In the theoretical part of the research, it was possible to conclude that every year there are more volunteers in various fields, and their work is increasingly valuable. This is an important part of any modern society. Through the work of volunteer citizens, the social and economic development of communities is significantly contributed. It was also found out that volunteering caused decreased cost of labor in many countries.

Volunteering contributes an estimated 5% of the GDP in European economies. Volunteer motivation is difficult to measure due to people doing it for different reasons and on different fields. Maslow and Herzberg have pointed out that, on the basis of their motivation theories they can not investigate motivation of volunteers, as it is the work that is done willingly, while their theories are based on the motivation which is influenced by money. Sport is a very important place in the work of the volunteers, because without the volunteers there would probably not be many major competitions, as the labor costs would be too high. Volunteers involved with sports competitions come to work because they love the sport. For example a football enthusiast would want to volunteer at football matches.

The author of the study has used a questionnaire survey to be carried out among 103 volunteers. There were 51 people who responded to the survey. An interview with one of the volunteer coordinators was also conducted. Functional theory method was chosen for the thesis research. Functional theory outlined six different sources for motivation, and it is expected that the functional theory is true. These six sources are protection of motives, values, career, social causes, understanding, self-improvement. This model represents the best way of complex motives throughout the motivation of volunteers we have, and has become one of the most widely accepted model in the field.

In order to increase the motivation of volunteers the author of the thesis brought out a number of suggestions for improvement. It sets forth recommendations to increase the popularity of the Estonian Championship as well as Tallinn International Horse Shows to improve the motivation of participating volunteers. The reasons that cause dissatisfaction among volunteers, the author of the thesis suggests that the Estonian Equestrian Federal

leadership should think through the Estonian Championships daily proceedings and preparation of the questionnaires, as well as volunteer workers resting area problem during the Tallinn International Horse Show. Certainly, appropriate tools and the corresponding weather clothing should be provided for the volunteers. There should be also taken action to find sponsors who would be willing to support the event with food.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Kadri Tamm,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „Vabatahtlike motivatsioon Tallinn International Horse Show näitel võrreldes Eesti Meistrivõistlustega“, mille juhendaja on Liina Puusepp,

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Pärnus, **18.01.2017**